

Grau en Sociologia

Títol: Les relacions socials a la postmodernitat. Estudi de l'impacte de les relacions socials en el benestar emocional de la joventut de Barcelona

Autoria: Helena Adell Magrans

Tutoria: Alberto Martín Pérez

Departament: Sociologia

Curs acadèmic: 2023-2024

UNIVERSITAT^{DE}
BARCELONA

Facultat d'Economia
i Empresa

RESUM

Aquest Treball de Fi de Grau tracta de fer un estudi sobre les característiques de les relacions socials actuals, dins del marc de la postmodernitat, analitzant quin és l'impacte emocional que tenen en els joves i quin és el paper que desenvolupen les noves tecnologies en aquestes.

Mitjançant un estudi empíric, amb una anàlisi quantitativa i una qualitativa, s'han estudiat aquestes qüestions i, finalment, s'ha arribat a la conclusió de què existeix una dificultat en els joves de Barcelona a l'hora de mantenir i establir llaços socials forts i estables i, que un factor que agreuja aquesta situació són les noves tecnologies. Però, en canvi, no s'ha confirmat que hi hagi un impacte que generi un malestar emocional dels joves, tot i que sí que existeixin emocions i sensacions negatives amb relació als vincles socials actuals.

Paraules clau: relacions socials, benestar emocional, joventut, postmodernitat, noves tecnologies, xarxes socials.

ABSTRACT

This Bachelor's Degree Final Project aims to conduct a study on the characteristics of current social relationships within the framework of postmodernity, analyzing the emotional impact on young people and the role played by new technologies in these relationships.

Through an empirical study, with both quantitative and qualitative analysis, these questions have been examined. Finally, it has been concluded that there is a difficulty among young people in Barcelona in maintaining and establishing strong and stable social bonds, with new technologies exacerbating this situation. However, it has not been confirmed that there is an emotional distress impact on young people, although negative emotions and sensations related to current social ties do exist.

Key words: social relationships, emotional well-being, youth, postmodernism, new technologies, social media.

ÍNDIX

1.	INTRODUCCIÓ.....	5
1.1	Motivació de l'elecció.....	5
1.2	Objectius, pregunta clau de l'estudi i hipòtesis.....	6
2	MARC TEÒRIC.....	7
2.1	La postmodernitat.....	7
2.1.1	<i>El pas de la modernitat a la postmodernitat</i>	<i>7</i>
2.1.2	<i>Característiques de la postmodernitat.....</i>	<i>7</i>
2.2	Les relacions socials en l'actualitat.....	9
2.2.1	<i>Les relacions socials de la joventut.....</i>	<i>11</i>
2.2.2	<i>Efecte de les noves tecnologies i les xarxes socials en les relacions socials.....</i>	<i>12</i>
2.2.3	<i>L'impacte emocional de les relacions socials</i>	<i>14</i>
3	METODOLOGIA	17
3.1	Anàlisi quantitativa.....	17
3.1.1	<i>Presentació del mètode de l'anàlisi quantitativa i la base de dades.....</i>	<i>17</i>
3.1.2	<i>Estructura de les variables del model</i>	<i>18</i>
3.2	Anàlisi qualitativa.....	21
3.2.1	<i>Presentació i mostra de la investigació.....</i>	<i>21</i>
4	RESULTATS	23
4.1	Anàlisi quantitativa.....	23
4.2	Anàlisi qualitativa	29
5	DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS.....	36
6	REFERÈNCIES.....	39
7	ANNEX.....	41
7.1	Anàlisi Descriptiva Univariada.....	41
7.2	Taules de contingència.....	42
7.3	Guió de l'entrevista.....	54

1. INTRODUCCIÓ

Les relacions socials que mantenim els éssers humans entre nosaltres han patit, en el món occidental durant els últims anys, una gran transformació amb el pas de la modernitat a la postmodernitat (Tahull & Montero, 2018), creant noves formes de socialització (Nélida, 2009) i un nou sistema de vincles socials (Bendit & Miranda, 2017) que ens han portat a mantenir xarxes de relacions cada vegada més fràgils i amb una manca de compromís i d'estabilitat en elles (Romero-Iribas & Martínez, 2017). Aquest fenomen actual ha estat estudiat per molts autors, els quals han anomenat a l'etapa històrica de diverses maneres, sent la més acceptada la de la *postmodernitat*, proposada per l'autor Lyotard, a finals dels anys setanta (Tahull & Montero, 2018).

A conseqüència d'aquest tipus de relacions socials que apareixen, un dels aspectes en el que es detecta un impacte és en el benestar emocional de les persones, ja que s'ha pogut veure afectat negativament amb un augment en la sensació de soledat i de desconfiança (Romero-Iribas, & Martínez, 2017), entre altres efectes emocionals en els individus. Però, sobretot s'ha vist reflectit en el segment de població dels joves pel fet que han nascut ja amb les noves condicions i formes de socialització (Vázquez & Mouján, 2016). A més, aquestes transformacions, moltes han estat a causa de l'aparició de les noves tecnologies, perquè han estat impulsores del canvi en la manera de relacionar-nos entre nosaltres (Nélida, 2009).

Per tant, aquest Treball de Fi de Grau tracta sobre l'estudi de les relacions socials a l'època postmoderna actual, analitzant, concretament, els seus efectes en el benestar emocional de la joventut de Barcelona i com aquests s'expliquen i poden ser causats per l'ús que en fan d'internet i les xarxes socials.

Per poder dur a terme l'elaboració d'aquesta investigació, el treball està dividit en dos grans apartats:

Per una banda, el marc teòric, on s'explicarà i es profunditzarà sobre la temàtica amb una recopilació d'informació, que serà resultat de la recerca bibliografia de la literatura d'articles, llibres i revistes científiques, trobades a diferents buscadors de recerca acadèmica (*Cercabib*, *Google Scholar*, etc.).

Per una altra banda, la part empírica del treball per tal de comprovar la qüestió de l'estudi, que es basarà en una anàlisi quantitativa, de les dades extretes de "*l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020*" (Ajuntament de Barcelona, 2021), i una anàlisi qualitativa, amb sis entrevistes a joves de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Aquesta part empírica s'exposarà al treball amb un primer apartat, de presentació de l'estudi i la metodologia detallada de cada anàlisi, i un segon apartat, amb els resultats obtinguts de cada un d'ells, els quals es complementaran finalment a l'apartat de discussió i conclusió.

1.1 Motivació de l'elecció

La motivació per l'elecció d'aquest tema d'investigació és: per un costat, per l'actualitat del fenomen i de la problemàtica que suposa, és a dir, resulta una qüestió d'interès d'estudi pel fet que, avui en dia, tant les característiques de les relacions socials de la postmodernitat com les seves respectives conseqüències, es veuen reflectides a la societat i, encara que no tothom és conscient, afecta gran part de la població i continuarà avançant i adoptant diverses formes en la societat; per un altre costat, com a persona jove, dia a dia observo, en el meu entorn, tipus de relacions i característiques en la socialització que evidencien les relacions socials de la

postmodernitat i, conèixer la teoria de Zygmunt Bauman, de la *modernitat líquida*, va ser una motivació per realitzar un estudi en relació, ja que, en certa manera, va definir i posar nom a una situació que ja havia vist en el meu entorn, i, doncs, va ser una inspiració per voler conèixer i informar-me més sobre el tema.

A més, considero que, tractar la qüestió de les relacions socials amb els efectes que poden arribar a tenir en el benestar emocional de la població i conèixer els factors que influeixen en aquest, és rellevant i necessari per poder donar resposta a tendències actuals de la societat i, així doncs, poder prevenir certes condicions socials que podrien empitjorar el benestar de la població.

1.2 Objectius, pregunta clau de l'estudi i hipòtesis

Els objectius per la realització d'aquest Treball de Fi de Grau són els següents:

- Analitzar i contrastar la informació teòrica sobre les relacions socials en l'etapa actual que ens trobem.
- Conèixer l'efecte emocional que tenen les relacions socials actuals en la joventut.
- Estudiar quin paper desenvolupa Internet i les noves tecnologies en les relacions socials del sector juvenil de la població.
- Comprovar la informació teòrica existent del fenomen amb la realitat que viuen els joves de Barcelona.

La pregunta clau del projecte, la qual, una vegada finalitzat es pretén respondre mitjançant la metodologia escollida per l'estudi, és: les relacions socials, que mantenen els joves de Barcelona actualment, dins del marc de la postmodernitat, tenen un impacte negatiu en el seu benestar emocional?

Les hipòtesis que guien a l'estudi són les següents:

- La hipòtesi 1 (H1) és que els joves de Barcelona tenen dificultat per establir relacions estables i sòlides.
- La hipòtesi 2 (H2) és que els joves de Barcelona senten malestar emocional respecte a les seves relacions socials.
- La hipòtesi 3 (H3) és que un factor de què els joves de Barcelona es trobin amb dificultats de mantenir i establir relacions socials i tinguin malestar emocional en aquest àmbit, és l'ús que fan de les xarxes socials i internet.

2 MARC TEÒRIC

2.1 La postmodernitat

2.1.1 *El pas de la modernitat a la postmodernitat*

Actualment, ens trobem en l'etapa de la postmodernitat, la qual, com el seu nom indica, és l'etapa posterior a la modernitat. Per començar, la modernitat va ser un període caracteritzat per adquirir una homogeneïtat i una cohesió de la societat en conjunt (Tahull & Montero, 2018), fet que creava certa estabilitat i sensació de comunitat en la població, mitjançant l'aplicació d'un model d'integració clàssic que oferia la sensació de seguretat a la vida dels individus (Fusté, 2022).

La modernitat es va entendre com una etapa de progrés on es van conformar moltes promeses futures, per tal d'aconseguir un benestar global per la societat, però que, finalment, aquestes no es van arribar a complir (Campillo, 2021) i, doncs, no es va assolir el benestar promès. Fruit d'aquest fracàs dels projectes de la modernitat es va provocar que s'estengués una desconfiança generalitzada a la població (Bericat, 2018) i que, durant el segle XX en les societats avançades del món occidental, s'experimentés un canvi de les formes de vida, de manera progressiu, que va implicar que els valors i els arguments que s'havien establert anteriorment, s'organitzessin d'una manera completament diferent de la que s'esperava (Tavella & Daros, 2002). Aquest fet va generar que, malgrat l'avanç tecnològic i econòmic que hi caracteritzaven aquest nou període, el malestar emocional s'estengués per la població (Bericat, 2018).

Per tant, les característiques i les dinàmiques que s'havien establert van començar a desaparèixer a poc a poc donant pas a un nou paradigma social, amb una sèrie de noves condicions que acaben comportant una descomposició de moltes de les esferes socials estables i sòlides (Tahull & Montero, 2018), a més de la pèrdua dels valors i les idees que es destacaven en el període anterior de la modernitat, com són la realitat, la justícia i l'objectivitat (Tavella & Daros, 2002).

En resum, doncs, es concep que el pas del període de la modernitat a la postmodernitat, es tracta d'una transformació social de passar d'una societat sòlida, basada en la tradició, l'estabilitat i la cohesió, etc., a una societat líquida, basada sobretot en el sentiment d'incertesa (Rojas-Solís, & Flores, 2013).

Molts autors, interessats en el seu estudi pel fet de la novetat del fenomen i els canvis que ha generat a la societat, han diferenciat aquesta nova etapa de l'anterior anomenant-la de diverses maneres. Però, la més coneguda i acceptada i, per aquest motiu la que ha estat escollida per definir al període en aquest estudi, és la de *postmodernitat*, nom que li va posar l'autor Lyotard, a finals dels anys setanta (Tahull & Montero, 2018), moment en el qual es va començar a parlar sobre el fenomen i els canvis, com l'etapa de la postmodernitat.

2.1.2 *Característiques de la postmodernitat*

Les transformacions que es va donar a la modernitat han generat com a resultat l'etapa actual en la qual ens trobem de la postmodernitat, amb unes condicions diferents de les anteriors i que es troben en constant canvi, creant així diferents conseqüències que es van reflectint a la societat actual. La literatura, respecte a les característiques d'aquest període, és molt extensa i ha estat estudiada per diversos autors, però, tot i això, l'etapa es compon de certs aspectes amb els quals

es coincideix, que la fan distintiva i la defineixen. Concretament, les característiques que són més rellevants a explicar per l'estudi, són les següents:

En primer lloc, l'etapa actual es caracteritza per l'existència d'una fragmentació i una pèrdua dels referents socials que hi havia anteriorment (Tahull & Montero, 2018). Per exemple, la família i l'escola deixen de ser institucions tan estables i es redueix la importància del seu paper social com a punts de referència pels individus, el que provoca que, sobretot la població més jove, es trobi en un moment de construcció de la identitat més complexa, ja que aquesta no es veu tan determinada ni guiada per les institucions socials (Tahull & Montero, 2018). Aquesta falta d'estabilitat i punts de referència comporta que es desenvolupin altres formes de vida de caràcter més transitòries i que caduquen i varien en un període de temps més curt, com si es tractés de simples modes dels estils de vida dels individus, per tal d'adaptar-se així a la nova realitat en què es troben (Flamarique, 2018).

En segon lloc, hi ha una pèrdua de sentit de comunitat i, la societat, passa a ser més atomitzada i s'eleva els nivells d'individualisme en les persones, on es comença a buscar més pel benefici propi sense pensar tant de manera col·lectiva i sense voler compartir-ho amb la resta (Tahull & Montero, 2018). Aquest distanciament que hi ha entre l'individu i el seu entorn es dona a conseqüència de la primera característica esmentada, per així poder adaptar-se als canvis permanents i als diferents estils de vida transitoris i, d'aquesta manera, evitar la sensació d'estar compromès i mantenir responsabilitats amb l'exterior (Flamarique, 2018).

Com anomena l'autor Eduardo Bericat (2018), apareix, doncs, un "individualisme expressiu" que es refereix al fet que l'objectiu d'aquest individualisme, realment, és el de buscar la felicitat i trobar el benestar en aquesta nova societat a la qual pertany l'individu (Bericat, 2018). També, aquest aspecte, és comentat per l'autor Lipovetsky qui ho relaciona que, no només es tracta de buscar el plaer propi que beneficiï a l'individu, sinó que aquest també s'espera que arribi de manera immediata (Tahull & Montero, 2018), el que porta al concepte, mencionat per Bauman, de la instantaneïtat que s'exigeix i caracteritza a la societat actual, amb una acceleració temporal (Pérez-Agote, 2009).

Cal comentar que, amb aquesta segona característica, sorgeix una tendència a mercantilitzar totes les esferes de la vida dels individus, incloent-hi també l'àmbit de les relacions socials, i, així doncs, apareix un augment de la desconfiança per part de les persones, de no voler dependre dels altres, de precaució, etc. (Fusté, 2022). És a dir, augmenta la mercantilització de les esferes socials i, amb això, el risc de tractar a les relacions cada cop més com a objectes de consum d'intercanvi, on tu dones a l'altra persona esperant rebre el mateix i si no aporta suficient benefici, es busca una altra persona (Romero-Iribas & Martínez, 2017).

Per tant, en últim lloc, tant la fragmentació dels referents socials com la individualització de la societat, provoquen la pèrdua d'alguns dels agents de socialització més estables que hi havia a la modernitat, amb la incorporació de noves formes de socialització que es desenvolupen durant el nou període (Nélida, 2009), com per exemple, la més característica, la socialització i la interacció a través de les noves tecnologies. L'aparició d'aquestes és molt rellevant, ja que modifica diversos aspectes de la societat, amb una hipertecnificació de les comunicacions i una redimensionalització de l'espai i el temps, que permeten noves maneres d'interaccionar amb la resta de persones del món i també la construcció d'una realitat digitalitzada completament diferent (Nélida, 2009). A més, els diferents autors que estudien el període, destaquen aquesta rellevància de les transformacions tecnològiques amb l'aparició d'internet, pel fet que tenen relació amb els canvis socials de la postmodernitat (Bendit & Miranda, 2017), donant compte així, de la seva importància en l'actualitat.

2.2 Les relacions socials en l'actualitat

Una vegada explicat el context actual de la postmodernitat, a continuació, es comentaran quins són els canvis, respecte a les relacions socials, que mantenen els individus dins d'aquesta nova panoràmica social.

Tant el tipus de relacions socials com les maneres d'interaccionar amb els altres han patit una transformació en els últims anys, sobretot en el context de les societats industrials complexes, ja que ha aparegut un nou sistema de vincles socials molt diferent de l'anterior (Bendit & Miranda, 2017), caracteritzat principalment per una impossibilitat d'establir una xarxa de relacions estables (Nélida, 2009), el que dona com a resultat que els individus mantinguin vincles molt més precaris i febles, donant-se així més sovint un procés de dissolució dels llaços socials (Pérez-Agote, 2009). Tot això, en concordança amb les altres condicions de l'actualitat postmoderna, fa que hi hagi una conformació de molts vincles socials de caràcter efímers que tenen com a objectiu trobar el plaer i el benefici propi, de manera immediata (Tahull & Montero, 2018).

Per profunditzar sobre el nou sistema de vincles socials de la postmodernitat és essencial destacar un dels autors que tracta aquesta qüestió, l'autor Zygmunt Bauman, qui, en el seu llibre *"amor líquid"* (2003), utilitza la metàfora de la liquiditat, anomenant aquesta etapa com *"modernitat líquida"*, per fer referència a la fragilitat i la precarietat dels llaços socials que els éssers humans mantenim actualment, que es redueixen cada cop més a relacions volàtils, les quals, moltes d'elles, succeeixen a través de la xarxa d'internet (Giraldo & Rodríguez, 2018), incitant a reproduir aquesta precarietat esmentada. En aquest llibre, *"amor líquid"* (2003) de Bauman, s'extreuen diversos aspectes interessants per l'estudi, els quals es redactaran a continuació, mitjançant l'explicació de dos motius que donen com a resultat els vincles socials de l'actualitat i dos dels efectes que provoquen.

Per un costat, el principal motiu pel qual sorgeix aquest fenomen del nou sistema de vincles socials és per la tendència que hi ha d'evitar els càrrecs i les responsabilitats que comporten aquests, és a dir, es pretén eliminar el màxim de compromisos que ha d'assumir l'individu per, d'aquesta manera, no haver de dependre de cap altra persona, conformant així el tipus de racionalitat moderna líquida que, tal com explica Bauman (2003):

"La racionalidad moderna líquida advierte opresión en los compromisos duraderos; ve en ellos una dependencia incapacitante. Esa racionalidad niega derechos a los vínculos y los lazos, sean espaciales o temporales" (Bauman, 2003, p.83)

Conseqüentment això porta a fer que es doni un augment en la sensació d'inseguretat en les persones per la falta d'estabilitat que hi ha en els seus llaços socials, que acaba derivant a què es doni un increment de l'individualisme (Bauman, 2003), on es comença a prioritzar pensar més en el "jo" i no voler responsabilitzar-se de ningú altre. Aquest fenomen, doncs, cada cop es va interioritzant més en la mentalitat dels individus i es va normalitzant a la societat, estenen així aquests nous valors que guien a les persones, on hi ha una atenció major de les necessitats de si mateixos, però, a la vegada, una atenció menor als altres, fent que es depengui menys de la resta i dels respectius vincles que es mantinguin (Bauman, 2003). Aquesta interiorització dels valors en la mentalitat dels individus, s'explica a la següent cita:

Los asesores aconsejarán a sus clientes que se valoraran más a sí mismos, que se ocuparan y cuidaran más de sí mismos, que prestaran mayor atención a su propia capacidad interior de experimentar placer y satisfacción, pero tambien que tuvieran una menos "dependencia" de los demás y que atendieran menos las demandas de atención y cuidado para otras personas, y que examinaran con mayor distancia y

sobriedad la balanza entre las esperanzas razonables de ganancias y las perspectivas realistas de pérdidas (Bauman, 2003, p. 98-99).

Per un altre costat, relacionat amb l'anterior motiu, apareix una tendència a adquirir la mentalitat de no voler “tancar-se les portes” a altres relacions que potser poden aportar més o donar altres tipus de beneficis (Bauman, 2003). El fet de trobar-nos en un món on cada cop és més senzill conèixer a diferents persones, sobretot amb les facilitats que ens aporten les noves tecnologies, condueix a què les persones es trobin incitades a voler cercar relacions de les quals puguin obtenir el màxim plaer i benefici possible, i, per aconseguir això, no es volen tancar ni comprometre a res que dificulti trobar un vincle més beneficiós per les seves vides (Bauman, 2003). Per tant, no “tancar-se les portes” és una manera de tractar estar disponible per totes les oportunitats que es puguin presentar a la vida dels individus, respecte als vincles socials d'aquests.

Els dos motius exposats descriuen i van molt arrelats al concepte, el qual és mencionat i utilitzat també en el llibre “*amor líquid*” (2003) per Bauman, però que realment va ser encunyat per l'autora Catherine Jarvie, de “*relaciones de bolsillo*”, perquè és l'etiqueta que s'utilitza per fer referència al tipus de relacions caracteritzades per la falta de compromisos i responsabilitats i que tenen l'objectiu d'intentar treure el màxim profit d'elles, les quals són cada cop més comunes actualment (Bauman, 2003). Per tant, las “*relaciones de bolsillo*” són relacions que no requereixen gran esforç ni sacrifici per mantenir-les, només s'acudeixen a elles quan és necessari per poder rebre aquell plaer i benefici immediat i d'un temps molt curt (Bauman, 2003) i, així doncs, amb aquests vincles més febles el que s'aconsegueix és evitar les parts negatives de les relacions i quedar-se només amb les positives.

El nou sistema de llaços socials, que sorgeix pels motius exposats de no voler responsabilitzar-se de les relacions ni voler “tancar-se les portes” als altres, el trobem reflectit a la societat amb els dos efectes següents:

El primer és la disminució que hi ha de l'ús del terme “relacions”, és a dir, ja no es parla de relacionar-se amb les persones, sinó que s'utilitza el concepte de “connexions”, perquè és més adaptable al moment que estem vivint. Fer ús de la paraula “connexió” permet que puguem connectar-te i desconnectar-te i, així doncs, inclou la idea que no cal mantenir un compromís estable per cada part de vincle (Bauman, 2003) i l'individu pot connectar-se quan el beneficiï, i, quan no sigui així, desconnectar-se. A més, és un terme que s'adapta també amb el context d'internet i les xarxes socials, és per això que s'empra la metàfora de mantenir “connexions”, incidint en la facilitat d'entrada i sortida d'aquestes (Giraldo & Rodríguez, 2018).

El segon és la normalització de voler i pretendre tenir molts més vincles i experiències, amb una gran quantitat de persones, pel fet que s'entén, en l'actualitat, que a major nombre d'experiències en relacions majors habilitats s'adquireixen, quant a la realitat, això es considera com una fal·làcia i el que ocorre és tot el contrari, es perden les habilitats socialitzadores, reforçant així que la quantitat de relacions que es tenen siguin amb els menors compromisos possibles (Bauman, 2003). Al final, doncs, això fa que s'acabin tractant les relacions com una mena d'article de consum, el que s'explica per l'existència de la cultura actual del consum que ja ha traspassat el territori de les relacions socials (Bauman, 2003) i que ha marcat una tendència de la mercantilització de totes les esferes de les nostres vides, que ens fan que la cultura individual de les persones sigui cada vegada més freda, reforçant així la desconfiança, el rebuig a la interdependència entre els individus (Fusté, 2022), la soledat, etc. (Romero-Iribas & Martínez, 2017).

Ara bé, dins del marc de les relacions socials de l'actualitat, per aquest estudi es tractaran tres aspectes d'aquests vincles que marquen el tema que s'investiga, els quals s'aniran complementant i desglossant entre ells: en primer lloc, s'explicaran les relacions socials actuals, però, concretament, en el segment de la població jove; en segon lloc, l'ús que fan aquests joves de les noves tecnologies per socialitzar i interaccionar amb la resta de persones; i, en tercer lloc, s'exposarà quin és l'impacte en el benestar emocional dels joves, a causa dels canvis i les característiques de les seves relacions socials esmentades.

2.2.1 Les relacions socials de la joventut

Les transformacions de les relacions socials i de la socialització dels individus postmoderns es veuen molt més reflectides i tenen moltes més conseqüències en un segment específic de la població, en els joves. Aquest col·lectiu, actualment, es troba amb més dificultats d'integració social, juntament amb els adolescents (Tahull & Montero, 2018), i, doncs, són una de les víctimes de les conseqüències de la postmodernitat (Moral, 2005), pel fet que han nascut amb la nova realitat social, amb les transformacions tecnològiques incloses, i doncs, no han hagut de passar per un procés d'adaptació (Vázquez & Mouján, 2016), reflectint així tots els canvis del deteriorament dels modes tradicionals i l'increment de la individualització de les relacions interpersonals (Rojas-Solís & Flores, 2013).

A finals de la dècada de 1980 va haver-hi un augment dels estudis i de les teories que volien tractar les transformacions de la postmodernitat i els canvis tecnològics d'aquell moment, i, moltes d'elles, es van centrar en el segment juvenil de la població (Bendit & Miranda, 2017). Aquest fet és un indicador que demostra que fa anys ja es va començar a donar importància al fenomen, concretament en els joves, però a mesura que van avançant els anys, cada vegada es donen encara més canvis destacables que continuen afectant el mateix sector generacional, amb l'aparició de noves condicions socials que tenen efectes sobre la socialització, les ocupacions, les necessitats, etc., que, encara que siguin esferes que, generalment, s'acabin reflectint i modificant en el conjunt de la societat, els més afectats són els joves (Bendit & Miranda, 2017).

El motiu pel qual els efectes de les transformacions, concretament de les relacions socials, en els joves s'aguditzen més és pel període vital en què es troben, perquè és quan la socialització guanya rellevància per la conformació dels grups d'iguals on cada individu comença a establir els seus llaços socials i a través d'ells formen la seva pròpia identitat (Navarro-Pérez, et al., 2015). És a dir, es desenvolupen capacitats socialitzadores que s'aprenen i es consoliden en les relacions socials durant la joventut, i, doncs, serveixen com a facilitadores pel trànsit de l'individu cap a una etapa més madura i adulta. Ara bé, si amb el nou sistema de vincles socials les capacitats socialitzadores es van perdent i cada cop es tendeixen més a la individualització de la societat, els efectes i impactes que pot arribar a patir la joventut poden ser molt negatius i rellevants, sobretot, pel que fa al trànsit cap a una vida adulta (Navarro-Pérez, et al., 2015).

Per tant, els joves es troben més exposats a sentiments i emocions negatives, com podrien ser la por i l'angoixa (Bendit & Miranda, 2017) i, també, a viure dins d'una inestabilitat i transitorietat que les aguditza (Pérez-Agote, 2009), portant-los a trobar-se en una situació en risc d'anomia mol més generalitzada, la qual, segons Parsons, és a causa de la individualització que existeix (Bendit & Miranda, 2017), el que comporta una major dificultat d'imaginació cap al futur, per la caracterització de les seves vides com a més inestables i insegures (Benedicto et al., 2014). Enfront de les pors i la inseguretat que pateixen, el resultat és l'adopció d'una mentalitat de desinterès cap al futur, és a dir, deixen de preocupar-se i interessar-se en ell (Moral, 2005), incloses així les seves relacions futures i el manteniment d'aquestes.

Amb totes aquestes característiques dels joves, apareix el concepte de “joventut modernitzada” fent referència a les noves maneres de viure i les noves cultures que apareixen en la generació, les quals són adaptades a modes de vida flexibles per afrontar la vulnerabilitat i inseguretat del nou món en què es troben (Bendit & Miranda, 2017).

2.2.2 Efecte de les noves tecnologies i les xarxes socials en les relacions socials

Un dels aspectes que ha marcat el període actual i que ha estat un impulsor rellevant dels canvis esmentats és l'aparició de les noves tecnologies i, amb elles, les xarxes socials i internet, que juntament amb l'etapa de la globalització existent, redimensionen tant el temps com l'espai (Nélida, 2009).

Aquesta aparició es va iniciar al voltant de l'any 1997 i ha anat evolucionant fins a arribar a l'actualitat, on ha acabat generant una necessitat i una dependència cap als aparells electrònics, la qual cada vegada és major, pel fet que aquests s'han interioritzat de tal manera a la societat que ja són un element més que forma part de la rutina de les persones (Pérez & Quiroga-Garza, 2019). Així doncs, la incorporació de les noves tecnologies en el dia a dia deriva en què hi hagi una transformació en les relacions socials i les maneres d'interaccionar, sobretot pel que fa a la joventut. Ara bé, aquest fet genera conseqüències en la societat, les quals han estat una qüestió d'interès d'estudi, per la novetat del fenomen i per l'interès a conèixer els seus efectes i impactes, però, arran d'aquestes investigacions, moltes d'elles han alertat de l'existència de conseqüències negatives per a la societat (Tahull & Montero, 2018).

Principalment, cal destacar que els joves són el segment de la població que ha crescut i ha compartit tota la seva trajectòria de vida amb aquestes noves tecnologies i, doncs, han viscut amb els seus respectius canvis en les maneres de comunicar-se, caracteritzats per la mediatització de les interaccions socials amb els altres (Tahull & Montero, 2018). Per aquest motiu, avui dia els joves són anomenats com a “natis digitals” (Vázquez & Mouján, 2016), és a dir, es fa referència que són individus que han fet ús de dispositius digitals d'ençà que van néixer i que han adaptat les seves formes de vida i d'interaccionar amb la resta a partir d'aquestes noves tecnologies (Vázquez & Mouján, 2016) el que comporta que no puguin tenir un imaginari de la vida sense l'accés a internet (Muñoz, 2010).

Els models d'interacció social comuns de períodes anteriors, ja no es fan tant d'ús en l'actualitat, perquè han estat substituïts pels nous models d'interacció amb les transformacions tecnològiques (Tahull, et al., 2016). De fet, segons l'autor Urresti, s'ha creat al voltant d'aquestes tecnologies el que anomena com un “nou sistema cultural juvenil” (Muñoz, 2010), el qual es caracteritza pels següents cinc elements, que s'explicaran breument a continuació: en primer lloc, un sistema d'objectes audiovisuals que permet un accés il·limitat i gratuït als individus; en segon lloc, nous mitjans que es basen en el plaer d'aconseguir allò que es vol de manera immediata i instantània, sense que es requereixin grans esforços; en tercer lloc, un nou usuari, el qual és anomenat com a “segon productor”, que fa referència a la persona qui produeix la informació mitjançant la xarxa d'internet; en quart lloc, una transformació de la intimitat, és a dir, ja no existeixen tantes diferències i barreres clares i definides del que es considera com a privat i públic, i, doncs, desapareix, en part, la privacitat; i, en cinquè i últim lloc, noves maneres d'establir una comunitat mitjançant les xarxes socials, on esdevenen així els grups de pertinença que, encara que els pot separar la distància entre ells, gaudeixen de la possibilitat i facilitat de poder formar una comunitat segons els gustos i interessos de les persones (Muñoz, 2010).

Per tant, aquest “nou sistema cultural juvenil” (Muñoz, 2010), compost per diverses característiques distintives i innovadores de l’actualitat, té un impacte en la societat, el qual depèn de la manera en què els joves interaccionin i socialitzin amb la resta a través de la xarxa d’internet. Però, aquests efectes poden ser tant negatius com positius.

Per un costat, els impactes i aspectes positius es basen, principalment, en el fet que internet serveix com un mecanisme que permet i facilita socialitzar-se i comunicar-se amb les altres persones, sense que existeixi l’impediment i la barrera de la distància entre individus, el que impacta, doncs, en què actualment existeixi una major facilitat de conèixer a persones, sobretot fora de l’entorn proper. Gràcies a aquest aspecte existeix la possibilitat de poder organitzar trobades virtuals on es puguin comunicar diversos individus que comparteixin interessos concrets o que, per qüestions de gustos, tinguin un tema que els uneixi. Així doncs, persones que potser en les relacions presencials es poden sentir més refusades, amb la comunicació i les relacions *online* poden arribar a crear xarxes i comunitats àmplies que els permetin sentir-se més acompanyats (Aguinaga, 2016).

A més, no només facilita conèixer a persones noves i crear noves comunitats, amb les quals poder encaixar més, sinó que també és una eina que permet poder mantenir un contacte amb els llaços socials de les persones de manera més constant i, fins i tot, quotidiana, fent que hi hagi un reforçament major de la imatge i el coneixement que es té d’aquests contactes i també dels grups als quals es pertany i amb els que la persona s’identifica (Muñoz, 2010). Així doncs, la comunitat que es crea mitjançant la xarxa serveix com un mecanisme de desenvolupament i oportunitats pels joves, ja que es possibiliten noves maneres de comunicar-se, però també de tenir informació a l’abast de tothom, de crear i organitzar projectes mitjançant les noves tecnologies, etc. (Gámez-Gaudix & Calvete, 2018), sent així un espai amb un impacte positiu i en la població.

Però, per un altre costat, com a aspectes i impactes negatius, dins d’aquest model virtual de les relacions socials dels individus, apareix una reducció considerable de les trobades amb les persones de manera cara a cara, és a dir, presencialment, i, a la vegada, adquireixen molta rellevància en el terreny digital (Giraldo & Rodríguez, 2018), el qual és percebut pels joves com un espai on se senten més segurs i protegits (Gámez-Gaudix & Calvete, 2018), és a dir, es troba que hi ha una disminució del contacte i les interaccions presencials entre els individus. Això és degut al fet que s’acurta la distància que hi ha entre les persones i, doncs, això fa que la satisfacció que s’adquireix d’una relació i d’una interacció es pugui donar de manera més immediata amb menys esforços i menys implicacions (Bauman, 2003). Per tant, les esferes on esdevenen les interaccions socials s’amplien i s’incentiven més les del terreny digital, a través d’una comunicació interpersonal (Moral & Bernal, 2004).

Amb això, esdevé una tendència compulsiva a utilitzar més la xarxa d’internet amb l’objectiu de socialitzar i interaccionar amb altres persones, encara que sigui de manera simple compartint informació, que pot ser en text, imatge, àudio, etc., per tal d’aconseguir una mínima interacció amb una altra persona, encara que no sigui cara a cara (Pérez & Quiroga-Garza, 2019) i, doncs, que no tingui el mateix impacte, ja que es perd la naturalitat de les relacions socials i es tecnifica (Moral & Bernal, 2004). Concretament, les conseqüències, sobretot en casos d’addicció, es manifesten en l’individu amb: un deteriorament físic, perquè apareix una despreocupació per l’aspecte, desequilibris emocionals i canvis conductuals, i, com ja s’ha esmentat, un deteriorament de la interacció presencial (Ceme, 2014).

Amb relació, apareix el concepte “proximitat virtual” de les interaccions socials que fa referència al fet que, encara que les relacions socials puguin ser més freqüents i, fins i tot, es

puguin donar de manera més intensa, acaben perdent capacitat de construcció i manteniment del vincle, a més de passar a ser més breus i més superficials (Bauman, 2003). Per tant, es considera com una falsa il·lusió on l'individu satisfà la seva socialització de manera immediata estan en una connexió permanent, però a la vegada s'allunya del món real i de les relacions i comunicacions no virtuals (Tahull, et al., 2016) que, tal com es menciona a la lectura “*amor líquido*” (2003) de Bauman:

“*el logro más fundamental de la proximidad virtual es la separación entre comunicación y relación*”
(Bauman, 2003, p.104)

Pel fet que, ara com ara, comunicar-te i relacionar-te mitjançant les vies digitals no vol dir mantenir una relació i tenir un vincle amb aquella persona. De fet, a les xarxes socials, com per exemple Facebook, es va afirmar que la seva utilitat recau en ser un espai de comunicació on es donen relacions de caràcter líquides i no es pretén ni es té l'objectiu d'establir un vincle profund amb les persones que s'interactua (Muñoz, 2010), és a dir, simplement es busca el plaer immediat.

Per tant, es pot dir que els joves es troben en una situació en què estan més connectats que mai, però, paral·lelament tenen una manca de comunicació (Romero-Iribas, & Martínez, 2017), és a dir, no ha adquirit les mateixes capacitats i habilitats que la resta de persones de major edat, per les condicions de les diferents formes de comunicació que han sorgit amb les noves tecnologies. Un exemple que defineix i expressa aquesta manca de comunicació i falta de capacitat a l'hora de mantenir un compromís a llarg termini amb un altre individu, és en l'àmbit de les relacions afectives amb l'auge de l'ús de les aplicacions de cites *online*, ja que aquestes no podrien haver adquirit l'èxit que tenen avui en dia, sense les condicions de la societat actual postmoderna, on l'apropament de manera virtual no causa un sentiment de pressió de compromís i de responsabilitat en els individus (Bauman, 2003).

Així doncs, les relacions socials actuals, amb l'aparició de les noves tecnologies, es troben caracteritzades per aquesta complexitat, la qual dona compte de la gravetat de la qüestió i la possibilitat de conseqüències negatives en la població jove, sobretot pel que fa al benestar emocional d'aquesta.

2.2.3 *L'impacte emocional de les relacions socials*

Les emocions que senten els individus són una resposta a la realitat que experimenten (Flamarique, 2018), és a dir, no es tracta d'una determinada emoció provinent només de la persona, sinó que és causada per la relació que es té amb l'entorn (Bericat, 2018), per tant, qualsevol interacció que un individu tingui amb la resta pot afectar, tant de manera positiva com negativa, en el seu benestar emocional, pel fet que la socialització i les interaccions són un factor essencial i de gran importància vital (Navarro-Pérez, et al., 2015), de fet, només amb elles es pot arribar a una plenitud pròpia de l'individu (Romero-Iribas & Martínez, 2017).

Així doncs, les emocions adquireixen uns significats que a vegades poder ser articulats en el que s'anomenen “malalties socials” si es tracta d'emocions generalitzades a la població (Flamarique, 2018). De fet, l'autor Carol Ryff inclou, en el seu concepte de felicitat, sis condicions amb les quals es pot arribar a assolir aquesta emoció, que són les següents: l'acceptació d'un mateix, les relacions positives amb els altres, l'autonomia individual, el domini de l'entorn, un propòsit de vida i el creixement personal (Bericat, 2018). Concretament, la condició esmentada de “relacions positives amb els altres” serveix per afirmar que les

relacions i interaccions socials de les persones són un factor rellevant en el benestar emocional d'aquestes, tal com menciona l'autor Bericat (2018):

“las interacciones sociales provocan la mayor parte de las emociones que realmente afectan e important a los seres humanos” (Bericat, 2018, p.103).

Ara bé, el factor determinant perquè aquestes relacions socials aportin un major benestar emocional als individus no depèn només de la quantitat de vincles que mantinguin les persones, sinó que té una gran importància la qualitat de les que es caracteritzen aquestes relacions, donant molt de valor a com sigui la seguretat i la consolidació d'aquestes (Bericat, 2018). A més, les persones que tenen uns llaços socials de qualitat, a part que és un factor que es correlaciona amb la felicitat que els hi aporta, pel suport que reben, també, es troba que hi ha una relació inversa per l'ajuda i l'afecte que ofereix l'individu cap als altres, és a dir, cuidar els vincles que es tenen també condiciona a adquirir un millor benestar emocional (Bericat, 2018).

Específicament, la generació jove, a causa d'haver patit grans transformacions en les seves relacions socials, el seu benestar emocional s'ha trobat afectat amb un sorgiment d'un deteriorament de la salut mental, que, tot i que es considerin com la generació més conscient sobre els problemes psicològics i de salut mental (Fusté, 2022), mostren, en canvi, una dificultat major a l'hora de declarar els seus estats d'ànim d'insatisfacció o d'infelicitat (Bericat, 2018) i, cap a l'exterior mostren una aparença d'estar conforme amb aquesta nova realitat, destacant la superficialitat en la qual s'oculten (Moral & Bernal, 2004) i, doncs, evitant així el reconeixement dels impactes emocionals que senten. A més, les condicions en les quals es troben aquests joves a la postmodernitat, amb una dissolució dels llaços socials, de l'auge de l'individualisme, la pèrdua de referents, etc., s'han descrit i han portat a adoptar una mentalitat de pensar què són responsabilitats de cada individu per separat (Fusté, 2022) amb la pressió exercida de voler tractar-los com a tal quan, realment, és un problema social, però es concep de l'altra manera a causa de l'individualisme i la idea psicoterapèutica adoptada en l'actualitat (Bericat, 2018).

Cal destacar, que un dels impactes emocionals més rellevants de les relacions socials dels joves, ha estat el descens de les amistats més properes, de fet, actualment es troben evidències que mostren el descens dels “amics íntims” en els països industrialitzats (Flamarique, 2018). L'impacte destaca per la gran importància que tenen aquests vincles en la vida dels individus (Romero-Iribas & Martínez, 2017), sobretot pel període vital en el qual es troben, on adquireixen un paper crucial per l'assoliment del benestar emocional, encara que, a mesura que l'individu té més edat, es va reduint aquesta rellevància que li atorguen (Trujillo & Solari, 2022). Aquest descens, de la mateixa manera que els canvis de les relacions i interaccions en general, es relaciona amb l'existència d'internet i les xarxes socials, perquè aquestes et proposen un gran ventall de possibilitats de relacions, el que comporta que es vulgui aparentar sovint tenir molts amics, fent que hi hagi una disminució de les amistats íntimes en la joventut, encara que augmentin en el seu sentit ampli, entenent les amistats a les xarxes socials com a simples interaccions (Flamarique, 2018).

Per tant, els impactes emocionals estan agreujats per les interaccions i l'ús de les noves tecnologies, el que tot en conjunt ha derivat a un augment a la societat de la soledat (Muñoz, 2010) i la comparació social entre els individus (Pérez & Quiroga-Garza, 2019). De fet, existeixen estudis que ja han demostrat la relació existent entre l'ús excessiu d'internet i el baix benestar psicosocial, amb molts problemes de salut mental derivats d'això (Pérez & Quiroga-Garza, 2019).

Per un costat, les plataformes digitals inciten a la població a un augment de la comparació social amb la resta dels usuaris i persones que els envolten. Aquest fet és a causa que tothom a les xarxes socials mostra les parts més positives de les seves vides, per tal d'intentar aparentar una realitat totalment idealitzada, i, doncs, això porta a adoptar una creença, per part de qui rep aquella informació, de què les persones externes a ells mateixos senten més felicitat i estan més satisfets amb els diferents àmbits vitals (Pérez & Quiroga-Garza, 2019). Aquesta comparació social, per tant, prové de l'avaluació i la comparació de la realitat que viu l'usuari que utilitza les xarxes i visualitza el seu contingut, amb la realitat, basada en la superficialitat i la idealització, que fa la persona que publica el contingut a aquestes mateixes xarxes (Pérez & Quiroga-Garza, 2019). Això, doncs, genera un impacte en les relacions socials que mantenen els individus, perquè aquestes són influenciades per la realitat visualitzada a les xarxes i es comencen a basar en la comparació amb la resta de relacions que tenen els altres usuaris, on majoritàriament, es condueix i s'incita a sentir insuficiència dels vincles (Pérez & Quiroga-Garza, 2019).

Per un altre costat, també es troba que hi ha una soledat estesa a les societats avançades d'occident, la qual prové de la cultura de l'egoisme, de la recerca de l'interès propi, la impossibilitat d'establir de relacions estables i profundes, etc. (Romero-Iribas & Martínez, 2017), és a dir, de les condicions ja esmentades del nou sistema de vincles socials. Aquest motiu, segons Lipovetsky, genera una paradoxa, pel fet que l'individu no vol sentir-se sol i intenta evitar el sentiment generant relacions més superficials, a causa de la incapacitat de tenir relacions més profundes amb els altres, però, aquest és una de les explicacions del sentiment de soledat que té l'individu, per tant, no s'aconsegueix reduir (Campillo, 2021). El que ocorre de manera similar, amb el mecanisme d'evitació de la soledat mitjançant les xarxes socials. És a dir, la soledat és un sentiment negatiu que porta a no poder compartir ni identificar-te amb uns llaços socials els quals són necessaris per a l'ésser humà, el que fa que la persona es trobi en una situació indesitjable (Muñoz, 2010) i, doncs, un dels mecanismes amb el què es pretén reduir el sentiment de soledat és mitjançant les noves tecnologies (Campillo, 2021), ja que amb la connexió a les xarxes socials es té com a objectiu evadir-se i evitar les sensacions negatives (Pérez & Quiroga-Garza, 2019). Però, aquestes, a la vegada també generen una paradoxa similar a la comentada, pel fet que són una de les causes de la disminució de les habilitats socialitzadores i de l'augment de les connexions superficials mitjançant la xarxa que provoquen el principal sentiment de soledat (Campillo, 2021), per tant, acaben agreujant el malestar que sent l'individu en l'estat d'ànim, produint una desconexió, un aïllament, etc. (Fusté, 2022).

Finalment, per acabar l'apartat es considera rellevant mencionar que l'única manera amb la qual es pot pal·liar realment aquesta soledat és aconseguint un amor ple entre les persones, que sigui de manera recíproca, on, per això, els individus s'han de conèixer a si mateixos i han de créixer i treballar en els conflictes que puguin sorgir en les relacions, de manera conjunta (Campillo, 2021). Per tant, sentir amor en les relacions, de qualsevol mena, mitjançant la formació de vincles sòlids i profunds, pot aconseguir que una persona pugui arribar a ser plenament feliç (Bericat, 2018).

3 METODOLOGIA

3.1 Anàlisi quantitativa

3.1.1 Presentació del mètode de l'anàlisi quantitativa i la base de dades

L'anàlisi quantitativa del treball s'ha fet mitjançant "*l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020*" (Ajuntament de Barcelona, 2021). Aquesta enquesta es va dur a terme entre el període del 10 de març del 2020 i el 7 de setembre del mateix any, amb un total de 1407 enquestes, concretament, de persones del col·lectiu jove, d'entre 15 i 35 anys, resident a Barcelona (Ajuntament de Barcelona, 2021). L'objectiu de l'estudi va ser: "*conèixer els hàbits, les condicions de vida, experiències, actituds i opinions vers diferents temàtiques del segment jove de Barcelona*" (Ajuntament de Barcelona, 2021).

Cal comentar que, tot i que, l'anàlisi qualitativa, que es mostrarà més endavant, s'ha realitzat amb persones del segment de la població d'entre 20 i 25 anys, per poder especificar i concretar millor els resultats, en l'anàlisi quantitativa no s'ha dividit de la mateixa manera la població i, doncs, s'ha fet l'anàlisi amb la mostra d'entre 15 i 35 anys. El motiu d'aquesta elecció ha estat pel fet que, els resultats de l'anàlisi no han donat, majoritàriament, diferències significatives entre els grups d'edat, i així doncs, sense dividir la població de 20 a 25 anys, s'obtenia una mostra més gran de persones i, per tant, més representativa per tractar la qüestió de l'estudi. No obstant això, en cas que en algunes variables es trobin diferències, entre grups d'edat que siguin rellevants a destacar, es mencionaran en l'apartat dels resultats en la seva respectiva interpretació.

Aquesta anàlisi quantitativa, doncs, s'ha dut a terme a partir de l'enquesta comentada, però, concretament, mitjançant set preguntes seleccionades, les quals informen sobre les interaccions socials dels joves, a través de les xarxes socials, i del benestar emocional d'aquests. Les preguntes, amb les seves opcions de resposta, a la base de dades, conformen un total de 15 variables (Taula 1, 2, 3 i 4). Per tant, l'anàlisi consta amb un model de 15 variables, on: per una banda, per conèixer la informació bàsica i les respostes dels enquestats, de cadascuna d'elles, s'ha dut a terme una Anàlisi Descriptiva Univariada (ADU) (Taules 6, 7, 8, 9, 10; taules 11 i 12 annex); i, per una altra banda, per poder observar les relacions que existeixen entre les variables seleccionades, s'han realitzat diverses taules de contingència, amb les seves respectives proves de "*chi-quadrada*" (Taules 13-34, annex).

En aquesta segona part de l'anàlisi s'han dividit les variables del model en dependents i independents, per poder estudiar quines són les relacions que hi ha entre elles, i aquesta divisió ha estat la següent:

En primer lloc, les variables independents, és a dir, que no depenen de cap altre variable i que són les que modifiquen a les dependents, són: "*ús de la missatgeria instantània*" (P77_1R), "*ús de les xarxes socials*" (P77_2R) i "*ús de les cites online*" (P77_3R).

En segon lloc, les variables dependents, són: "*nivell de satisfacció amb la situació afectiva*" (P73_3), "*nivell de satisfacció amb els amics*" (P73_6), "*nivell de satisfacció amb el temps lliure*" (P73_7), "*sensació negativa de les interaccions online*" (P78_3), "*falta de companyia*" (P89_1), "*sentir-se exclòs/a*" (P89_2), "*sentir-se aïllat/ada*" (P89_3), "*sentir-se sol/a*" (P89_4), "*sentir-se deprimit/ida*" (P91I_1) i "*sentir-se feliç*" (P91L_1).

A més, cada relació, dins les taules de contingència, s'han analitzat amb les variables de control de “sexe” (P6) i “edat” (P5_COD), per tal de poder fer una comprovació, si s'escau, de les diferències rellevants que s'observen.

És important comentar també que, a l'inici de l'estudi, l'anàlisi quantitativa es va realitzar amb un nombre major de variables de les quals finalment es mostren i han estat seleccionades pel treball, ja que, una vegada es va fer, tant l'Anàlisi Descriptiva Univariada (ADU) com les taules de contingència, moltes d'aquestes variables van haver de ser descartades i retirades del model, pel fet que no es van trobar cap mena de relacions significatives amb les quals es poguessin extreure conclusions rellevants per l'estudi i, doncs, no aportaven informació destacable per la investigació.

3.1.2 Estructura de les variables del model

A continuació, en aquest apartat, es presentaran els motius d'elecció i les estructures de les 15 variables que conformen el model de l'anàlisi quantitativa:

En primer lloc, trobem la variable de l'edat (P5_COD) i la del sexe (P6) (Taula 1), les quals són utilitzades com a variables de control aportant així informació sobre les diferències, entre els blocs d'edat i de sexe de la mostra, en cada relació entre les variables, que, en el cas que siguin notables, seran destacades en els resultats de l'anàlisi, i, en el cas que no, no s'interpretaran els seus resultats. Per un costat, la variable “edat” està dividida en 4 categories de resposta on apareixen els quatre bolcs d'edat de l'etapa juvenil, categoritzats segons “l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020” (Ajuntament de Barcelona, 2021), els quals són: de 15 a 19 anys, de 20 a 24 anys, de 25 a 29 anys i de 30 a 34 anys. Per un altre costat, la variable “sexe” que està dividida en dues categories de resposta, home i dona.

Taula 1

Variables del model (1)

Nº	Pregunta	Nom de la variable	Nivell de mesura
P5_COD	Quina edat tens?	Edat	Ordinal
P6	Quin sexe et va ser assignat en néixer?	Sexe	Nominal

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

En segon lloc, han estat seleccionades tres variables per l'aportació d'informació sobre el nivell de satisfacció dels enquestats en els àmbits de la seva situació afectiva, els amics i el temps lliure (Taula 2). Aquestes tres variables es conformen de quatre opcions de resposta, que són: molt satisfet, bastant satisfet, poc satisfet i gens satisfet.

Taula 2

Variables del model (2)

Nº	Pregunta	Nom de la variable	Nivell de mesura
P73_3	Digues si estàs molt, bastant, poc o gens satisfet/a amb la teva situació afectiva.	Nivell de satisfacció amb la situació afectiva	Ordinal
P73_6	Digues si estàs molt, bastant, poc o gens satisfet/a amb els teus amics.	Nivell de satisfacció amb els amics	Ordinal
P73_7	Digues si estàs molt, bastant, poc o gens satisfet/a amb el teu temps lliure.	Nivell de satisfacció amb el temps lliure	Ordinal

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

En tercer lloc, el model es compon d'una selecció de diverses variables (Taula 3), que tracten la qüestió del benestar emocional de la joventut de Barcelona.

Primer, està la variable “sensació negativa de les interaccions *online*” la qual es compon de quatre categories de resposta, que són: mai, a vegades, sovint i molt sovint. Després, hi ha quatre variables que indiquen els sentiments de falta de companyia, exclusió, aïllament i soledat, i aquestes es formen també de quatre opcions de resposta, molt similars a les anteriors: mai o gairebé mai, a vegades, sovint, molt sovint. Per acabar, les variables de sentir-se deprimet/ida i sentir-se feliç, les quals es componen de les categories de resposta de si i no.

Taula 3*Variables del model (3)*

Nº	Pregunta	Nom de la variable	Nivell de mesura
P78_3	Amb quina freqüència et sents malament quan no reps missatges, interaccions o <i>likes</i> ?	Sensació negativa de les interaccions online	Ordinal
P89_1	Amb quina freqüència sents que et falta companyia?	Falta de companyia	Ordinal
P89_2	Amb quina freqüència et sents exclòs/a?	Sentir-se exclòs/a	Ordinal
P89_3	Amb quina freqüència et sents aïllat/ada dels demès?	Sentir-se aïllat/ada	Ordinal
P89_4	Amb quina freqüència et sents sol/a?	Sentir-se sol/a	Ordinal
P91I_1	Durant els últims 30 dies t'has sentit poc feliç i deprimit/ida?	Sentir-se deprimit/da	Nominal
P91L_1	Durant els últims 30 dies et sents raonablement feliç, considerant totes les circumstàncies?	Sentir-se feliç	Nominal

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

En quart i últim lloc, les variables sobre l'ús d'Internet en l'etapa juvenil, concretament, sobre l'ús de la missatgeria instantània, de les xarxes socials i de les cites *online* (Taula 3). Aquestes variables, inicialment presentaven cinc categories de resposta, però per aquest estudi s'han recodificat en quatre opcions, ja que les dues primeres que s'oferien, “més d'una vegada al dia” i “una vegada al dia”, podien ajuntar-se en una nova categoria de resposta, anomenada “diàriament”. El motiu principal d'aquest canvi, ha estat per poder facilitar la interpretació dels resultats de l'anàlisi i la comprensió de les dades. Per tant, finalment les variables han quedat amb les quatre categories següents: diàriament, alguna vegada a la setmana, molt de tant en tant, mai.

Taula 4

Variables del model (4)

Nº	Pregunta	Nom de la variable	Nivell de mesura
P77_1R	I amb quina freqüència fas les següents activitats a internet per motius d'oci? Comunicar-se amb aplicacions de missatgeria instantània (Whatsapp, Telegram...)	Ús d'aplicacions de missatgeria instantània	Ordinal
P77_2R	I amb quina freqüència fas les següents activitats a internet per motius d'oci? Utilitzar les xarxes socials (com Facebook, Instagram, Twitter...)	Ús de les xarxes socials	Ordinal
P77_3R	I amb quina freqüència fas les següents activitats a internet per motius d'oci? Conèixer gent per tenir cites online (Tinder)	Ús de les cites online	Ordinal

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

3.2 Anàlisi qualitativa

3.2.1 Presentació i mostra de la investigació

L'anàlisi qualitativa del treball consisteix en una recerca empírica, mitjançant entrevistes a diverses persones, concretament sis, que resideixen a l'Àrea Metropolitana de Barcelona i que pertanyen a la franja d'edat d'entre els 20 i els 25 anys, per així poder concretar més els resultats en un segment específic de la població jove. És important comentar que per a poder dur a terme aquesta anàlisi qualitativa s'han seguit tots els procediments ètics, de confidencialitat i de consentiment informat.

La mostra d'aquesta part empírica de l'anàlisi amb les entrevistes és de sis persones, les quals: per una banda, tres d'elles tenen una edat de 21 anys, dues de 22 anys i una de 24 anys; i, per una altra banda, de les sis persones, tres són dones i les altres tres són homes (Taula 5). El motiu pel qual s'han escollit a tres persones de cada sexe ha estat per aconseguir que la mostra fos la més igualitària possible i si s'escau, observar si hi ha alguna diferència destacable entre les respostes dels diferents sexes, sobre les seves perspectives i experiències dels temes proposats per l'entrevista.

Taula 5*Entrevistes de l'anàlisi qualitativa*

Entrevistat/ada	Sexe	Edat	Data de l'entrevista	Duració de l'entrevista
E1	Home	21 anys	9/04/2024	31:03min
E2	Home	21 anys	12/04/2024	44:42 min
E3	Home	22 anys	2/05/2024	27:43 min
E4	Dona	21 anys	15/04/2024	34:21 min
E5	Dona	22 anys	5/04/2024	51:53 min
E6	Dona	24 anys	12/04/2024	56:31 min

Font: elaboració pròpia.

Per poder dur a terme les entrevistes s'ha elaborat un guió amb una sèrie de preguntes (Apartat 6.3, annex), les quals han estat pensades i classificades a partir de quatre apartats que conformen els temes principals del treball, per tal d'extreure més fàcilment els resultats i poder guiar la conversa amb l'entrevistat/ada. No obstant això, cal esmentar que les preguntes s'han adaptat a les diferents entrevistes, segons les respostes dels entrevistats. Aquests quatre apartats són els següents:

En primer lloc, l'apartat de “*relacions socials del seu entorn*”, un bloc de preguntes que fan referència a les relacions socials que manté la persona entrevistada, tant de les amistats, la família i la situació afectiva, per tal de conèixer com són aquests vincles socials que manté i quines característiques tenen.

En segon lloc, l'apartat d' “*ús de les xarxes socials*”, on hi ha una sèrie de preguntes sobre l'ús que fa la persona d'internet, per conèixer com són les seves interaccions socials i la socialització que manté via xarxes socials, destacant així les característiques d'aquestes i les opinions respecte d'elles que té l'entrevistat/ada.

En tercer lloc, l'apartat “*benestar emocional*”, el qual es tracta d'un bloc de preguntes sobre el benestar emocional que té la persona en relació amb tots els temes que es tracten anteriorment. L'objectiu d'aquesta sèrie de preguntes és poder conèixer quins són els efectes emocionals que experimenta la persona entrevistada sobre els vincles socials que manté i l'ús que fa d'Internet.

Finalment, l'apartat “*percepció de l'etapa actual amb relació als llaços socials que mantenen les persones*” amb qüestions rellevants sobre les característiques de les relacions socials de l'actualitat, per tractar el tema del treball des d'una perspectiva general i poder conèixer sobre la visió de l'entrevistat/ada en el seu entorn i la seva opinió respecte al tema tractat.

4 RESULTATS

A continuació, es mostraran els resultats extrets de l'anàlisi quantitativa i qualitativa, dividits en dos apartats diferents, on s'explicarà, de manera detallada, la informació que ha estat obtinguda, enllaçant-la, a la vegada, amb la teoria que prèviament s'ha exposat durant el treball.

4.1 Anàlisi quantitativa

Per començar, després d'haver dut a terme l'Anàlisi Descriptiva Univariada (ADU) i les taules de contingència, els resultats que s'han obtingut, juntament amb la seva interpretació, han estat els següents:

Per un costat, l'Anàlisi Descriptiva Univariada (ADU) està dividida en tres blocs de resultats, en concordança amb la separació de les variables presentades a la metodologia.

En primer lloc, pel que fa a la satisfacció de la situació afectiva (P73_3), dels amics (P73_6) i amb el temps lliure (P73_7) (Taula 6), s'observa que hi ha una diferència, important a ressaltar, en el nombre de respostes obtingudes, pel fet que a la pregunta de si estan satisfets amb els amics, l'han respost 1401 persones i la satisfacció amb el temps lliure, 1406 persones, que són xifres semblants i elevades, properes al nombre total d'enquestats de 1407. Però, en canvi, la satisfacció amb la situació afectiva ha estat contestada per 1374 persones, és a dir, un número total de 33 individus que no han respost a la pregunta. Aquest fet podria donar evidència de l'existència d'una dificultat i una evitació a l'hora d'expressar el nivell de satisfacció en la situació afectiva en els joves, interpretant doncs que no es troben satisfets amb ella, perquè, tal com menciona Bericat (2018), els joves mostren una dificultat a l'hora de declarar un estat d'insatisfacció o infelicitat en els àmbits de les seves vides.

No obstant això, les respostes de satisfacció en els tres àmbits destaquen per ser força positives, és a dir, trobem que la major part dels enquestats estan molt satisfets, amb un 45,3%, amb la seva situació afectiva i un 54,4% amb les seves amistats. Però, sí que caldria destacar que, en canvi, amb seu el temps lliure, estan un 41,4% bastant satisfets. És a dir, la majoria de les persones ja no s'ubiquen en la resposta de "molt satisfets" sinó en "bastant satisfets" que, tot i que continua sent una resposta positiva, ens informa que la majoria de joves es troben menys satisfets amb el seu temps lliure respecte als altres àmbits, a més que hi ha un 20% de la mostra que s'ubica en la resposta de "poc satisfet", sent aquest un percentatge considerable a tenir en compte.

Aquest resultat podria interpretar-se per l'auge de les noves tecnologies, ja que la joventut actual dedica gran part del temps del seu dia a dia a elles, arribant fins i tot a reduir-se les trobades presencials amb altres persones (Giraldo & Rodríguez, 2018) prioritzant així, les interaccions en el terreny digital. Això provoca que l'impacte de les relacions i les interaccions que potser una persona dedicaria a tenir en el teu temps lliure, adquireixin un impacte menor i estiguin menys naturalitzades, pel fet de ser mitjançant la xarxa d'internet (Moral & Bernal, 2004). A més, ja s'ha comprovat que l'ús excessiu d'aquestes noves tecnologies s'acaba derivant a tenir un baix benestar psicosocial (Pérez & Quiroga-Garza, 2019). Per tant, el fet que les noves tecnologies formin part del temps lliure i la rutina de la joventut es pot interpretar com un possible factor de la diferència negativa de satisfacció amb el temps lliure, tot i que es continuï considerant una xifra elevada de satisfacció.

Taula 6

Anàlisi Descriptiva Univariada. Variable “nivell de satisfacció amb la situació afectiva” (P73_3), “nivell de satisfacció amb els amics” (P73_6), “nivell de satisfacció amb el temps lliure” (P73_7)

P73. Nivell de satisfacció amb...			
	La situació afectiva	Els amics	El temps lliure
	Percentatge vàlid		
1. Molt satisfet	45,3%	54,5%	35,3%
2. Bastant satisfet	34,6%	37,0%	41,4%
3. Poc satisfet	14,4%	6,4%	20,0%
4. Gens satisfet	5,7%	2,1%	3,3%
Total	100%	100%	100%
Nº total de casos	1374	1401	1406

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

En segon lloc, pel que fa al benestar emocional dels individus enquestats, s'ha recopilat la informació a la taula 7 de les següents emocions: sentir una falta de companyia (P89_1), sentir que estàs sol/a (P89_4), sentir-te aïllat/ada (P89_3) i sentir-te exclòs/a (P89_2). Aquests dos últims, sentir-se exclòs/a i aïllat/ada, obtenen resultats molt similars, ja que, per una banda, un 82,3% dels enquestats mai se senten aïllats/des i un 82,5% mai se senten exclosos/es, i, per una altra banda, un 13,9 % a vegades sí que se senten aïllats/ades i un 14,3% exclosos/es. En canvi, es troben percentatges més destacables en sentir falta de companyia i sentir-se sol/a, ja que la categoria de “mai” es redueix més i augmenta la de “a vegades”, és a dir, un 64,1% dels enquestats mai senten que tenen falta de companyia i un 29,2% només ho senten a vegades, i, un 71,3% dels enquestats mai se senten sols/es i un 24,7% a vegades sí.

Tot i que els resultats mostren que la gran majoria dels individus gaudeixen d'un benestar emocional força elevat, es troba que hi ha més persones enquestades que es senten amb una falta de companyia i soledat, respecte a la resta d'emocions. Aquest fet pot ser explicat per l'evidència de què hi ha un descens, en els països industrialitzats, de les amistats considerades més íntimes (Flamarique, 2018), les quals són les que més suport emocional aporten als individus, i, a la vegada, augmenten i comencen a tenir més rellevància les amistats en el terreny digital, enteses aquestes en el seu sentit més ampli, com a interaccions (Flamarique, 2018). Això és a causa de la comparació social que hi ha a les xarxes d'internet, ja que incita a què els individus adoptin la mentalitat de voler tenir una gran quantitat de relacions socials, sacrificant d'aquesta manera, la qualitat d'aquestes, el que comporta un augment de la sensació de la soledat (Pérez & Quiroga-Garza, 2019).

També aquests resultats es poden relacionar amb l'augment de les “*relaciones de bolsillo*” concepte encunyat per Catherine Jarvie, que són aquelles amb les que hi ha menys compromisos i serveixen per satisfer un plaer immediat, a causa de la cultura de l'egoisme, la recerca d'interès propi, etc. que conseqüentment deriva que els individus puguin sentir-se més sols i amb falta de companyia (Romero-Iribas & Martínez, 2017) per la inseguretat que senten dels llaços socials (Bauman, 2003).

Taula 7

Anàlisi Descriptiva Univariada. Variable “falta de companyia” (P89_1), “sentir-se exclòs/a” (P89_2), “sentir-se aïllat/ada” (P89_3) i “sentir-se sol/a” (P89_4)

P89. Amb quina freqüència et sents				
	Amb falta de companyia	Sol/a	Aïllat/ada	Exclòs/a
	Percentatge vàlid			
1. Mai o gairebé mai	64,1%	71,3%	82,3%	82,5%
2. A vegades	29,2%	24,7%	13,9%	14,3%
3. Sovint	5,1%	2,9%	2,9%	2,5%
4. Molt sovint	1,5%	1,2%	1,0%	0,7%
Total	100%	100%	100%	100%
Nº total de casos	1403	1403	1403	1402

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Amb relació al benestar emocional, també estan les variables de “sentir-te feliç” (P91L_1) i “sentir-te deprimet/da” (P91I_1), a la taula 8, les quals expressen resultats interessants pel que fa a la investigació, ja que les persones que han respost que sí que s’han sentit felices en els últims trenta dies formen un total d’un 90,6% de les 1401 persones que han contestat, per tant, només un 9,4% ha respost que no. En canvi, de 1399 persones, un 32,2% s’han sentit deprimides, és a dir, no s’han sentit així un 67,8%.

Resulta interessant poder comparar les dues preguntes, ja que, només amb la primera podríem interpretar que la gran majoria dels individus joves són feliços, però, amb la segona variable observem que realment no és un número tan elevat, pel fet que algunes persones que han respost que s’han sentit felices també han contestat que s’han sentit deprimides. Per tant, es veu que la variable de “sentir-se deprimet” mostra una dada força considerable que podria indicar un inici de l’empitjorament de la salut mental de la generació jove (Fusté, 2022) tot i que no declarin sempre els seus estats d’infelicitat (Bericat, 2018), però, així i tot, continuen mostrant-se dades elevades en el benestar emocional dels joves.

Taula 8

Anàlisi Descriptiva Univariada. Variable “sentir-se deprimet/ida” (P91I_1) i “sentir-se feliç” (P91L_1)

	Sentir-se feliç	Sentir-se deprimet/ida
	Percentatge vàlid	
1. Sí	90,6%	32,2%
2. No	9,4%	67,8%
Total	100%	100%
Nº total de casos	1401	1399

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Després, la variable de “sensació negativa de les interaccions *online*” (P78_3), ens mostra informació del benestar emocional, però en relació amb les interaccions d’internet, i, s’observa una totalitat de respostes per part de la mostra, amb un 78,8% de persones que comenten que mai els hi afecten i un 17,5% que a vegades sí que els hi afecten (Taula 9).

Encara que els individus indiquen, en gran part, que no tenen sensacions negatives amb les interaccions que fan *online*, s’observa que el percentatge que indica que a vegades els hi afecta, també és força considerable i aquest pot ser explicat com una de les causes de l’augment de la sensació de soledat amb l’aparició d’internet (Muñoz, 2010). Això, es pot interpretar pels dos motius següents: el primer, és per la creixent comparació social amb la resta d’usuaris de la xarxa, ja que els individus s’exposen cada cop més a una comparació constant amb la resta, perquè tothom mostra la part positiva de les seves vides a internet, sent aquesta una realitat superficial i idealitzada, i, doncs, això genera un sentiment d’insuficiència (Pérez & Quiroga-Garza); i, el segon, és l’auge de les interaccions que es donen per xarxes socials, les quals creen un augment de connexions superficials (Campillo, 2021) que acaben provocant un malestar als joves, i, així doncs sensacions negatives de les interaccions (Fusté, 2022).

Taula 9

Anàlisi Descriptiva Univariada. Variable “sensació negativa de les interaccions online” (P78_3)

P78_3. Sensació negativa de les interaccions online	
	Percentatge vàlid
1. Mai	78,8%
2. A vegades	17,5%
3. Sovint	2,8%
4. Molt sovint	0,9%
Total	100%
Nº total de casos	1407

Font: elaboració pròpia a partir de l’enquesta de Joventut de Barcelona de l’any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

En tercer lloc, i últim, es troben les variables de l’ús d’internet i les noves tecnologies (Taula 10). Per un costat, “ús de la missatgeria instantània” (P77_1R) i “ús de les xarxes socials” (P77_2R), han estat contestades per tots els enquestats, excepte una persona en l’ús de les xarxes socials, i mostren uns resultats similars, amb la major part de la mostra ubicada en què fan un ús diari, un 98,2% de la missatgeria instantània i un 88,2% de les xarxes socials. Aquestes xifres, doncs, representen el concepte presentat dels joves com a “natis digital” perquè a l’haver nascut amb els dispositius tecnològics i les noves maneres d’interaccionar que ofereixen (Vázquez & Mouján, 2016) han interioritzat en la seva rutina l’ús dels aparells digitals (Pérez & Quiroga-Garza, 2019) i, doncs, de la missatgeria instantània i les xarxes socials, per comunicar-se a través d’elles.

Per un altre costat, “ús de les cites online” (P77_3R), on es troba que 9 persones no han contestat a la pregunta i la major part de la mostra, un 84,7%, s’ubica en què mai les han utilitzat i un 8,9% de tant en tant. Resulta interessant la baixa mostra de persones que fan ús d’aquestes aplicacions, ja que existeix un auge d’elles, per l’adaptació d’aquestes a les noves maneres de

socialització dels joves, pel fet que s'utilitzen com un mecanisme on no hi ha pressió del compromís i responsabilitat del vincle (Bauman, 2003), per tant, s'interpreta que els joves de Barcelona no representen ni confirmen aquesta idea.

Taula 10

Anàlisi Descriptiva Univariada. Variable “ús d'aplicacions de missatgeria instantània, “ús de les xarxes socials” i “ús de les cites online”

P77R. Freqüència de l'ús d'Internet per motius d'oci			
	Missatgeria instantània	Xarxes socials	Cites online
	Percentatge vàlid		
1. Diàriament	98,2%	88,2%	2,4%
2. Alguna vegada a la setmana	1,0%	3,6%	4,0%
3. Molt de tant en tant	0,2%	2,9%	8,9%
4. Mai	0,6%	5,3%	84,7%
Total	100%	100%	100%
Nº total de casos	1407	1406	1398

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Per un altre costat, de l'anàlisi quantitativa, s'observen diverses relacions que han aparegut amb les taules de contingència de les variables.

Les primeres relacions del model (Figura 1) són amb la variable de l'ús de la missatgeria instantània (P77_1R), la qual té un impacte en el nivell de satisfacció amb els amics (P73_6), la sensació negativa de les interaccions online (P78_3) i sentir-se feliç (P91L_1).

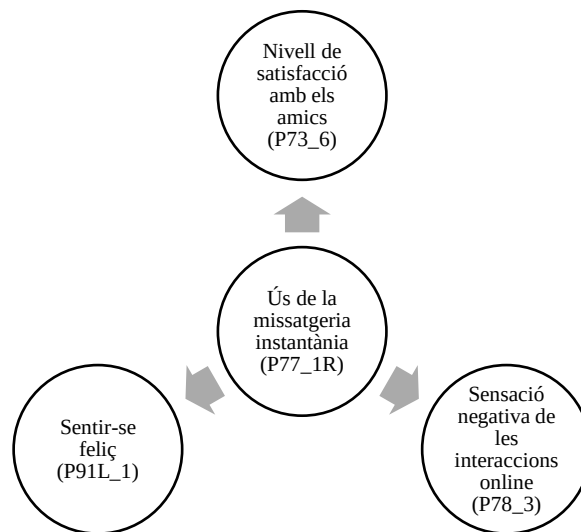
Primer, la relació amb el “nivell de satisfacció amb els amics” (P73_6) és estadísticament significativa amb una *chi-quadrada de Pearsons* de 0,006 (taula 15, annex), i, concretament, indica que l'ús diari de la missatgeria instantània afecta principalment a sentir una millor satisfacció amb els amics (taula 16, annex). Aquest resultat s'explica per un dels aspectes positius de les noves tecnologies, que és la facilitat de comunicació que permeten amb els llaços socials de les persones, reforçant així el contacte els seus vincles propers (Muñoz, 2010), com són les amistats. Però, el resultat, doncs, no corrobora la “proximitat virtual” de la que parla l'autor Bauman (2003) amb la qual s'explica que comunicar-te amb les interaccions *online*, com seria la missatgeria instantània, no significa estar mantenint vincles i relacions socials.

La segona relació és amb “sensació negativa de les interaccions online” (P78_3), la qual que és estadísticament significativa amb una *chi-quadrada de Pearson* de 0,013 (taula 19, annex), i l'ús diari, on es troba la major part de la mostra, mai els hi provoca una sensació negativa de les interaccions *online*, amb un 78,7%, però a un 17,6% a vegades sí que detecten aquest sentiment (taula 20, annex). Per tant, s'extreu una informació similar a l'anteriorment comentada a l'Anàlisi Descriptiva Univariada, que confirma que un part de la mostra expressa sentiments negatius, com podrien ser la soledat (Muñoz, 2010) i la comparació social (Pérez & Quiroga-Garza, 2019), tot i que la major part no expressa sentir emocions negatives.

La tercera relació és amb “*sentir-se feliç*” (P91_L1), aquesta és estadísticament significativa amb una *chi-quadrada de Pearson* de $<0,001$, i, a més dona significació també amb la variable de control de “sexe”, on “home” mostra el mateix valor a la *chi-quadrada de Pearson* i dona mostra una xifra de 0,007 (Taula 33, annex). Així doncs, l’ús diari de la missatgeria instantània afecta, majoritàriament, a sentir-se feliç, amb un resultat més elevat dels homes amb un 91,7% en la relació (Taula 34, annex), el que es podria explicar pel “nou sistema cultural juvenil”, proposat per l’autor Urresti, on apareixen noves maneres de relacionar-se amb la resta (Muñoz, 2010) on potser alguns individus encaixen més i doncs, influeix a sentir major felicitat en ells.

Figura 1

Relacions del model amb la variable independent “ús de la missatgeria instantània”

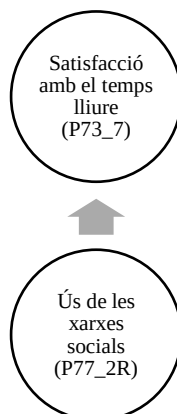

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

La variable de “l’ús de les xarxes socials” (P77_2R) només té una relació estadísticament significativa amb la “satisfacció amb el temps lliure” (P73_7) (Figura 2), amb una *chi-quadrada de Pearson* de 0,007 (taula 17, annex). En aquesta, trobem que l’ús diari de les xarxes socials està majoritàriament relacionat amb estar bastant satisfet amb el temps lliure (taula 18, annex). Per la informació extreta en aquesta relació, doncs, de nou es corrobora la part positiva de l’ús de les noves tecnologies, i es podria relacionar amb el “nou sistema cultural juvenil” que apareix amb aquestes, explicat per l’autor Urresti (Muñoz, 2010), ja que existeix la possibilitat d’organitzar trobades virtuals amb altres persones i mantenir el contacte amb els vincles socials, a més de l’accés il·limitat a continguts audiovisuals, entre altres. (Muñoz, 2010). Així doncs, les xarxes socials ofereixen noves activitats per realitzar en el temps lliure dels joves, el que, encara que pugui tenir conseqüències negatives, majoritàriament en aquesta relació, trobem que es relaciona més positivament.

Figura 2

Relacions del model amb la variable independent “ús de les xarxes socials”

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Finalment, cal destacar que s'ha detectat que “ús de cites online” (P77_3R) mostra una relació estadísticament significativa amb set variables del model, concretament, amb les següents: “nivell de satisfacció amb la situació afectiva” (P73_3) (taules 13 i 14, annex), “sensació negativa de les interaccions online” (P78_3) (taules 21 i 22, annex), “falta de companyia” (P89_1) (taules 23 i 24, annex), “sentir-se exclòs/a” (P89_2) (taules 25 i 26, annex), “sentir-se aïllat/ada” (P89_3) (taules 27 i 28, annex), “sentir-se sol/a” (P89_4) (taules 29 i 30, annex), “sentir-se deprimit/ida” (P91I_1) (taules 31 i 32, annex).

No obstant això, la variable d’ “ús de cites online” (P77_3R), com s’ha comprovat anteriorment, obté uns resultats molt baixos en l’ús que fan els joves d’aquestes, és per aquest motiu que, les relacions trobades, per aquest estudi, no adquireixen la mateixa importància que la resta, i, doncs, no es destacaran en aquesta anàlisi dels resultats.

4.2 Anàlisi qualitativa

A partir de les respostes obtingudes de les entrevistes es mostraran a continuació els diferents resultats extrets dividits en tres apartats: el fort suport emocional de les relacions estables, la dificultat de mantenir vincles forts i estables i l’impacte emocional.

Fort suport emocional de les relacions estables

Totes les persones entrevistades destaquen la importància de mantenir fortes i estables les seves relacions socials, perquè els hi proporcionen un important suport emocional en les seves vides. Les relacions sòlides, ja sigui amb l’entorn familiar, les amistats o les relacions afectives, es defineixen com necessàries i fonamentals, tal com es menciona:

“Yo creo que las personas somos seres sociales y necesitamos un poco de interacción y compartir nuestra vida, sentirnos queridos y escuchados, al menos para mí, es fundamental” (E1).

Tothom necessita persones que es preocupin per ells i que tinguin detalls que aportin i beneficiïn a la vida de l’individu molt més que simples interaccions per les xarxes socials (E2). Per tant, les relacions tenen un poder d’influència en els individus elevat, pel fet que la socialització és un factor essencial (Navarro-Pérez, et al., 2015) i, si es mantenen bones relacions estables fins i tot es pot arribar a aconseguir una plenitud pròpia (Romero-Iribas & Martínez, 2017).

D'aquestes relacions, les més destacades són les d'amistat, perquè són un pilar fonamental i un gran suport en la vida dels individus (Romero-Iribas & Martínez, 2017). Tots els entrevistats les descriuen com relacions imprescindibles que, si les mantens, t'acompanyen durant la trajectòria vital i es construeix un vincle on, davant un problema s'adquireixen més habilitats per poder-ho solucionar (E1). Les relacions d'amistats, doncs, són com "relacions terapèutiques" (E1) que beneficien a l'autoestima de l'individu (E4) i se senten un "espai segur" on aquest pot mostrar-se tal com és (E4), a més, ajuden a no sentir-se sol enfront dels problemes (E1), com es destaca:

"les meves preocupacions al final són comunes en els meus grups i ens recolzem els uns als altres, i, doncs, m'aporten certa estabilitat que em tranquil·litza i m'ajuda" (E5).

És per això que els entrevistats mostren estar molt satisfets amb les seves relacions d'amistat i el suport que reben per part d'elles. Però, cal ressaltar que l'entrevistat 3 menciona estar molt satisfet, però no precisament per la quantitat, sinó per la qualitat que tenen les seves relacions, el que concorda que per aconseguir que les relacions socials aportin un major benestar emocional i, doncs, una major satisfacció, no depèn només de la quantitat de vincles que es mantinguin, sinó de la qualitat i el valor de seguretat i consolidació d'aquests (Bericat, 2018).

Els motius que s'expressen amb els quals aquestes relacions es poden mantenir estables, són els següents:

En primer lloc, perquè són relacions recíproques, on les dues parts de la relació comparteixen un compromís, però, al mateix temps no s'espera res a canvi, és a dir, a tu et beneficia la relació no com a un ús personal sinó perquè totes les parts de la relació obteniu beneficis (E4). No obstant això, a cap entrevistat li suposa un esforç que no li compensi fer per mantenir la relació, de fet es menciona:

"me gusta mucho ese compromiso con todo el mundo. Al final, si tú decides armar un vínculo con otra persona es porque estás dispuesto a dar lo que haga falta por mantenerlo" (E3)

En segon lloc, també és essencial per aquestes relacions, que hi hagi amor, comprès en totes les maneres, ja que és l'indicador de què aquella relació és forta (E3).

En tercer lloc, i últim, els entrevistats parlen també de la importància de poder compartir espais i passar estones de qualitat amb les persones de l'entorn, dedicant temps i, sobretot, procurant que les trobades siguin cara a cara, perquè troben que d'aquesta manera la relació es mantindrà amb el temps.

Per tant, la joventut realment sí que dona valor a les relacions estables i als seus beneficis i volen relacions consolidades en el seu entorn, ja que consideren que són suports emocionals essencials, i, doncs, en conseqüència, no busquen només el benefici propi evitant els compromisos en els vincles, tal com explica Bauman (2003).

Però, com es relaciona això amb el nou sistema de vincles socials en l'actualitat (Bendit & Miranda, 2017), caracteritzat per la impossibilitat de mantenir uns llaços socials estables (Nélida, 2009)?

A continuació, en el següent apartat, trobem el segon resultat de l'anàlisi, sobre la dificultat de mantenir vincles forts i estables i els motius d'aquest fet, el qual no és excloent de voler mantenir relacions consolidades.

Dificultat de mantenir vincles forts i estables

Els entrevistats comenten que actualment hi ha més facilitat per conèixer a persones durant la joventut, ja que és un període on els individus poden prendre decisions més correctes per estar

rodejats de persones que els hi aporten beneficis (E3), i, durant el dia a dia, coincideixen en molts entorns on es poden arribar a establir llaços socials, com la universitat, el lloc de feina, etc. (E6) A més, les noves tecnologies, són un mecanisme que modifica el sistema de vincles socials actuals, incorporant eines que faciliten les trobades amb altres persones de manera virtual i el contacte amb els llaços socials quotidianament (Muñoz, 2010). És per això que per conèixer a noves persones són eines perfectament vàlides i útils amb una gran accessibilitat per parlar amb tothom, sense tindre en compte el factor de l'espai, fins i tot, serveixen com un a "protecció" per persones més tímides (E2), ja que permeten poder comunicar-te més fàcilment, però també:

"en personas que se encuentren en una situación más vulnerable o que sean parte de un colectivo, tengan intereses muy concretos, etc. sí que pueden encontrar en redes un espacio muy seguro y pueden conectar con gente con los mismos intereses que ellos o que están pasando por lo mismo" (E4).

Així doncs, facilita que persones que se senten excloses del seu entorn trobin comunitats més àmplies on se sentin més acollides (Aguinaga, 2016). Però, per mantenir contacte amb les persones que ja coneixes, també són útils tant pel benefici propi, que et coneguin i et puguin tenir en compte (E3), com per moments en què no es té tanta disponibilitat per passar estones de qualitat amb els teus llaços socials i poder així seguir el contacte via internet (E5).

Ara bé, la joventut és un període on la socialització amb els altres té una gran rellevància en les seves vides i és el moment en què s'estableixen les relacions més estables (Navarro-Pérez, et al., 2015), però, tal com s'explica:

"tienes más facilidad en cuanto a capacidades, pero eso no significa que puedas tener más cantidad, quizás te das cuenta de que la gente no encaja contigo y te resulta más difícil" (E3).

És a dir, es detecta a l'anàlisi que la facilitat de conèixer a gent no vol dir que sigui la mateixa per crear un vincle, sinó al contrari, als joves els hi costa més perquè tenen la percepció de què s'estan generalitzant molt les relacions efímeres (E5) i transitòries, tenint menys en compte la importància del compromís i l'estabilitat (E2). Per tant, s'afirma l'existència de les "*relaciones de bolsillo*", el terme encunyat per Catherine Jarvie, per definir aquelles relacions on es pretén aconseguir el màxim benefici, sense que requereixi molt d'esforç durant un període curt de temps (Bauman, 2003).

A l'anàlisi trobem que els motius d'aquest fet són els següents: falta de temps i infinitud d'opcions, i, recerca del benefici propi i poc compromís.

En primer lloc, es comenta que hi ha una falta de temps i de disponibilitat que impedeix poder quadrar horaris i dedicar estones de qualitat a les persones del seu voltant (E6), el que també suposa un problema per establir nous vincles, ja que durant la rutina per molt que es coincideixi amb persones en diferents espais, ja sigui al treball, la universitat, etc. s'han de prioritzar altres aspectes i (E6), doncs, quan es deixa de coincidir, passen a ser unes relacions temporals difícils de mantenir (E1). A més, la facilitat de conèixer a persones implica que hi hagi una infinitud d'opcions, el que comporta que no es puguin mantenir a totes de la manera que els agradaria (E2).

Per consegüent, narren que es tendeix a la comunicació *online*, per intentar assolir i mantenir més contactes i vincles (E5), però es considera que a causa d'això, hi ha una pèrdua de les capacitats de relacionar-se i d'habilitats comunicatives (E3) perquè la comunicació *online* és molt més limitada (E1). Relacionat amb la fal·làcia esmentada per Bauman (2003), actualment s'entén que tenir moltes relacions significa tenir moltes habilitats i coneixement d'elles, però realment no és així, i, doncs, quan s'intenta establir relacions amb tantes opcions que tenim a la societat actual, el que ocorre, segons l'entrevistada 5, és que:

“t’esforces a lluitar per aquest tipus d’amistats, via xarxes, perds les amistats de qualitat que podries tenir fora de la pantalla”(E5).

Això, ens porta al segon motiu, l’egoisme i la recerca del benefici propi, ja que pretendre tenir una xarxa més àmplia fa que alguns d’aquells vincles tinguin un objectiu concret de treure profit d’ells (E2), fet que es percep com molt normalitzat a la societat i que no es qüestiona a escala moral (E3). Aquestes relacions provenen de voler prioritzar-se més individualment, per omplir aquells buits que es necessiten, però evitant, a la vegada, les càrregues negatives de les relacions (E5). No obstant això, l’entrevistada 4 explica que aquesta priorització té un motiu i és el següent:

“tal vez por lo que cuesta encontrar a alguien con quien conectar de manera genuina y que te sientas libre para, realmente, pues decir, me siento así o me apetece este tipo de relación o este otro tipo, pues, que todas esas dificultades hace que uno al final se canse de intentarlo siempre por los demás (...) cuando alguien venga a aportar felicidad a tu vida, que no tengas que hacer un sobreesfuerzo para ello ni intentar convencerlos” (E4).

És a dir, s’eleva els nivells d’individualisme a conseqüència de les relacions socials actuals, passant a prioritzar el benefici propi (Tahull & Montero, 2018), i, doncs, això reflex l’“individualisme expressiu” que l’objectiu d’aquest és trobar la felicitat dins de les noves condicions socials (Bericat, 2018), el que representa l’adaptabilitat de la “joventut modernitzada”, en les seves maneres de viure per afrontar les vides flexibles, la vulnerabilitat i la inseguretat (Bendit & Miranda, 2017)

Així doncs, es detecta que hi ha poc compromís de la joventut actual, que, encara que els entrevistats no l’hagin expressat en ells mateixos, sí que han explicat que es troben en una situació amb dificultat de mantenir relacions més estables per l’evitació de responsabilitats que observen en la resta (E3) i la por al compromís generalitzada (E4), portant al fet que s’acabin desenvolupant relacions més superficials (E3) on existeix més comoditat (E5) i es pretén no “tancar les portes” (Bauman, 2003) a altres persones, que potser podrien aportar el màxim plaer i benefici (Bauman, 2003).

“la gent ara quan es cansa d’una relació o troba a una altra persona, desapareix. Aquest fet és súper comú, cada cop ho escolto més en les persones del meu entorn” (E5).

Per exemple, una de les esferes de les relacions socials on més es troben aquestes característiques és en les relacions afectives (E5) i resulta d’interès tractar l’aparició d’aquestes en el terreny digital, amb les aplicacions de cites *online*. Aquestes, es consideren que es fan servir amb un propòsit egoista, de voler conèixer a gent que només et beneficiï i en el cas que no es vulgui seguir, es busca directament a una altra persona (E5). Tot i això, de les persones entrevistades només una ha afirmat utilitzar aquestes aplicacions alguna vegada, comentant el següent:

“he utilizado aplicaciones como Tinder, porque fue un momento en el que me apetecía conocer gente, sin ningún tipo de intención concreta, y, bueno, he compartido ese tiempo con algunas personas, que, mientras han durado, me he sentido bien, pero, ya cuando sentía que no me apetecía seguir manteniendo ese vínculo, lo he comunicado y, por ambas partes se ha entendido” (E4).

L’auge i l’èxit d’aquest tipus d’aplicacions és gràcies a les condicions socials dels vincles que hi ha actualment, ja que les aplicacions permeten tenir un apropament de manera virtual amb altres persones sense pressió ni responsabilitats, i de manera immediata (Bauman, 2003). Per tant, tot això va en concordança amb un dels principals motius explicats per Bauman (2003), d’evitar els càrrecs i les responsabilitats de les relacions socials, que porta a l’individualisme i la tendència a voler dependre només d’un mateix. Per consegüent, es troba que hi ha una mercantilització de les relacions socials (Fusté, 2022) amb la cultura actual de consum on es

valoren els vincles segons si beneficien a l'individu o no (Bauman, 2003), com s'explica a la següent cita de l'entrevista 1, qui ho confirma:

“cada vez hay menos tendencia al compromiso, a comprometerte con una persona (...) la gente ve que es un coste que no quiere asumir, y se hace una especie de cálculo económico sobre las relaciones sociales” (E1).

És a dir, amb tot el que s'ha comentat fins ara en els resultats, s'observa que els entrevistats es mostren satisfets amb les relacions socials que mantenen i valoren la importància de l'estabilitat i la consolidació d'aquestes. Tot i això, expliquen que hi ha certes dificultats a l'hora d'intentar mantenir i conformar noves relacions socials amb la resta de persones. Però són conscients d'aquestes condicions socials amb les quals es troben i, doncs, intenten centrar-se a mantenir els vincles socials sòlids que ja tenen i allunyar-se d'aquelles relacions més superficials i efímeres, amb objectius concrets. Encara que, en el cas de mantenir aquests vincles, són conscients de les seves característiques i intenten extreure la part positiva i aprendre d'elles (E5).

Ara bé, fins a quin punt aquesta dificultat els hi afecta en el seu benestar emocional? A continuació, a l'últim resultat es resoldrà si realment aquestes condicions tenen impactes emocionals en els joves entrevistats.

Impacte emocional

Per acabar, a l'anàlisi qualitativa s'han detectat que les característiques de les relacions socials dels joves, amb la dificultat de mantenir i establir llaços socials, generen en ells els següents impactes emocionals: sentiments de soledat, inseguretat i comparació social, que comporten un sentiment generalitzat de preocupació.

En primer lloc, la soledat augmenta en la població a causa del tipus de relacions de la postmodernitat (Romero-Iribas & Martínez, 2017) i, a les entrevistes, és mencionada com una conseqüència emocional que va lligada amb la quantitat de relacions que es tinguin en aquell moment (E1). Aquest sentiment s'intenta pal·liar, per omplir el buit, amb les xarxes socials, el què pot provocar un ús additiu que no soluciona la problemàtica (E4) i una major connexió a la xarxa que t'aïlla del món real (E6). També s'intenta solucionar rodejant-se de més quantitat de persones, el que tampoc fa que desaparegui el sentiment de soledat (E5), perquè genera el desenvolupament de relacions més superficials per voler aparentar certa imatge cap a l'exterior. Per tant, aquí es veu reflectida la paradoxa de Lipovetsky, qui explica que l'individu no vol sentir-se sol i recorre a mantenir relacions superficials per omplir aquell buit, les quals són una de les causes de la soledat, i, en conseqüència, no soluciona ni redueix aquell sentiment (Campillo, 2021). A més, la majoria es donen a través de les noves tecnologies, generant efectes en el malestar de la població, com l'aïllament i la desconexió (Fusté, 2022).

En segon lloc, es detecta un sentiment d'inseguretat, que com comenta l'entrevistat 1, la seguretat, juntament amb l'estabilitat, s'ha perdut a la societat (E1), textualment diu:

“las relaciones de hoy en día, con tanta frialdad, es que no... no sientes seguridad por ningún lado, porque no puedes esperar nada de la otra persona mientras no sea a cambio de otra cosa” (E1).

És a dir, ara les relacions són canviants i volàtils, el que provoca en les persones un sentiment d'inseguretat i angoixa per no saber què esperar d'elles i doncs, per la incertesa generada, perquè encara que existeixi la facilitat per conèixer a altres persones, no hi ha certesa de què les relacions es mantinguin (E6). Fins i tot, sorgeix una inseguretat per la dificultat de mantenir aquests vincles estables, concretament, en els afectius, que es tracta com a responsabilitat individual, adoptant una mentalitat de creure que el problema només són a causa de l'individu, exercint així una pressió individual a un problema, el qual és social (Bericat, 2018)

“a vegades he tingut èpoques de basar molt la meua autoestima en, per exemple, la meua incapacitat de tenir relacions afectives amb altres persones a llarg termini, i al final és com inevitable posar-te a tu la culpa i pensar que has fet les coses malament.” (E5).

Aquesta inseguretats es troba més agreujada quan s’inclou el factor de les interaccions i l’ús de les xarxes socials que fan els joves (E2), ja que s’afirma que quan els individus reben menys interaccions, sobretot de les persones més properes, apareix un sentiment d’inseguretats, perquè és una manera que es té d’avaluar l’interès que tenen les persones en tu (E2). Per tant, aquesta inseguretats de les interaccions socials es considera com una cerca d’acceptació per la resta (E5). A més, també es confirma que el fet de rebre moltes interaccions i missatges de cop, fa que els individus se sentin més connectats i estimats pel seu entorn, afectant en aquest cas positivament (E5). No obstant això, una entrevistada comenta que encara que esperi reaccions i comentaris positius del seu entorn, no l’afecta emocionalment (E4).

Amb això, es pot afirmar el poder d’influència que tenen les xarxes socials i la capacitat d’afectar, de manera inevitable, emocionalment en els individus (E6), provocant canvis conductuals i desequilibris emocionals (Ceme, 2014), que, fins i tot, sent conscients dels impactes que generen les xarxes socials, l’entrevistat 1 narra el següent:

“es interesante como incluso, considerándome una persona que me da bastante igual la opinión de los demás y que no uso mucho las redes sociales, cuando subo alguna publicación o historia de Instagram, o lo que sea, por banal que sea, siempre me genera como alguna inseguridad o algún... no sé, como incertidumbre (...) me parece curioso cómo, eso trasladado a una persona que realmente le pueda afectar, las consecuencias tan negativas que puede tener” (E3).

En tercer lloc, la inseguretats deriva també de la comparació social que existeix en l’àmbit de les relacions socials. Els joves constantment estan rebent informació de la vida i de les relacions externes (E4) que els hi genera inseguretats i pors, fruit de la comparació (E2), per exemple, en la quantitat de relacions socials que es tenen i que es mostren a les xarxes socials (E2) que els porta a preguntes recurrents com:

“¿y, porque no puedo tener yo este tipo de relación? ¿Por qué no estoy con una persona que me trate así?” (E4).

A més, aquesta comparació social, sobretot apareix en aquells moments en què no està tan fort el vincle amb les persones de l’entorn o moments en què es troben els joves més desconnectats, que els porta a mirar constantment les xarxes i comparar-se amb els altres (E5). Fins i tot, es detecta a l’anàlisi un cas, concretament, l’entrevistada 4, que parla haver arribat a un punt d’esborrar una aplicació pel principal motiu de la comparació social que li generava:

“ver constantemente lo que hacía el resto, si estaban con amigos, si estaban haciendo un plan divertido, si estaban haciendo deporte, y tal, porque me estaba haciendo sentir a mí menos con lo que estaba haciendo o sintiendo, entonces no me aportaba nada bueno. Además, tener la presión de compartir siempre lo que hacía (...) no me hacía bien y me la borre” (E4).

També, aquests sentiments negatius fruits de la comparació, al final estan condicionats per una superficialitat i unes vides publicades a internet que realment no són com es veuen a les xarxes, on tot és més intens i idíl·lic (E6). Això, porta a sentir que és insuficient allò que tens a causa de comparar-ho amb totes les vides compartides a la realitat digital d’altres usuaris (E6). S’afirma, d’aquesta manera l’augment de la comparació social causada per les xarxes socials, on tothom mostra els àmbits més positius de les seves vides i apareix una superficialitat i idealització de la vida de la resta de persones, afectant emocionalment en la comparació, sobretot amb les relacions socials dels altres (Pérez & Quiroga-Garza, 2019)

En últim lloc, l'últim impacte emocional detectat en l'anàlisi, és la preocupació que senten els joves sobre les relacions socials que hi ha actualment, expressant-ho com un tema recurrent en converses amb el seu entorn (E5) i la frustració que senten de no saber què fer al respecte.

“no es culpa meva, per dir-ho així, sinó que és de la societat en la qual estem actualment, de la manera en què s'estan fent les coses i de les intencions que té la gent” (E5).

Finalment, s'observa que tots els joves tenen una mirada de cara al futur bastant negativa, amb preocupació sobre com evolucionaran les relacions socials en la seva generació. Perquè, tot i que ells es mostrin satisfets i afortunats amb els seus llaços socials, sí que detecten certes condicions que fan distintiva a la seva generació i els hi preocupa com pot arribar a evolucionar i quins seran els efectes emocionals que poden arribar en un futur, encara que de moment no es mostrin impactes emocionals negatius, que els hagi derivat a un malestar emocional generalitzat en ells.

“pues claro que preocupa, el pensar, cuando estas personas vayan creciendo y la gente de mi generación vaya creciendo, ¿qué me voy a encontrar? ¿Realmente es algo que depende de su proceso y de que ya acabaran aprendiendo o es algo social?” (E4).

5 DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

Per concloure, aquest Treball de Fi de Grau ha analitzat les característiques de les relacions socials dels joves actuals i l'impacte que tenen en el benestar emocional d'aquests, mitjançant la recerca d'informació teòrica i un estudi empíric, que demostra la realitat que viuen els joves de Barcelona, i, d'aquesta manera, doncs, s'han arribat a assolir els objectius del projecte.

A continuació es presentaran les principals reflexions, que s'extreuen amb la discussió de les dues anàlisis de l'estudi empíric, per cada hipòtesi plantejada a l'inici. Però, abans, considero rellevant esmentar que les reflexions han estat basades a través d'una interpretació pròpia dels resultats on s'ha plantejat, en algunes hipòtesis, certs matisos que he considerat rellevants explicar amb el fi d'abordar la qüestió al màxim i també exposar els dubtes que es plantegen de cara a futures investigacions.

La primera aportació del projecte, és l'acceptació de la hipòtesi “els joves de Barcelona tenen dificultat per establir relacions estables i sòlides”, pels següents motius que ho corroboren:

Per una banda, els resultats de l'anàlisi qualitativa reafirmen l'existència de la dificultat que senten els entrevistats a l'hora de mantenir i establir els seus vincles forts i estables, però, s'observa que, la realitat que viuen no concorda amb el fet que no vulguin ni valorin tenir-ne aquests llaços socials sòlids, és a dir, no es troba relació amb què tinguin menys interès en les relacions socials i busquin només pel seu benefici, sinó que el motiu són les diverses condicions en el seu entorn que ho dificulten, que són les següents: primer, una manca de temps i disponibilitat que tenen per cuidar els vincles i crear-ne de nous, amb, a la vegada, una infinitud d'opcions i facilitats per conèixer a persones, la qual deriva que s'estableixin vincles més febles, i, segon, perquè expressen trobar-se amb un individualisme estès a la societat, on molts individus prioritzen el seu benefici propi, mantenint així xarxes de contactes més amples, però amb fins concrets, que reflecteix una por al compromís que els porta a l'evitació de les responsabilitats i a buscar conformar relacions més superficials.

Per una altra banda, a les enquestes, es troba que la major part de les persones expressen tenir un percentatge elevat de satisfacció amb les relacions socials, d'amistat i de la situació afectiva, concordant així amb els entrevistats que també es troben molt satisfets amb aquestes. Però, es detecta, en la situació afectiva, una manca de respostes que s'interpreta com una dificultat d'expressar la insatisfacció en aquell àmbit social, ja que al qualitatiu també es corrobora i es destaca i, així, doncs, s'obtenen evidències d'aquest fenomen, confirmant de nou la hipòtesi.

Per tant, es conclou que els joves de la mostra no busquen tipus de relacions més efímeres, de fet valoren de maneres molt positives les relacions estables i sòlides, ja que expressen la importància d'aquestes i el fort suport emocional que reben d'elles. Però, a causa de les diferents característiques socials actuals amb les quals es troben, cada vegada se'ls hi fa més complicat, pel fet que troben més estesa la tendència dels vincles socials postmodernes en el seu entorn, sent aquests més febles i volàtils, el que els porta a tendir a l'individualisme per tal d'adaptar-se a l'entorn i a les noves condicions socials.

En segon lloc, la hipòtesi “els joves de Barcelona senten malestar emocional respecte a les seves relacions socials”, no es pot acceptar en aquest estudi, pel fet que no es troben que els efectes d'aquest fenomen tinguin grans impactes que es reflecteixin en un malestar emocional estès de la joventut de Barcelona. És a dir, a escala general, les xifres de benestar emocional i de satisfacció de les relacions socials que perceben els individus de la mostra són bastant elevades, per tant, aquestes dades no poden confirmar la hipòtesi plantejada.

Però, tot i això, s'han extret diversos resultats de les dues anàlisis rellevants a esmentar com a reflexió i aportació de la investigació, ja que s'observen certes emocions i sentiments negatius que evidencien l'existència d'efectes emocionals, tot i que no generin un gran impacte causant un malestar en aquests joves. Pel que fa a l'anàlisi qualitativa, els entrevistats mostren que les seves relacions socials els condicionen en sentir soledat i inseguretat, sobretot per causa de la comparació social que fan amb els altres i, també, expressen sentir preocupació per l'evolució de les relacions socials en la seva generació, ja que, com s'explica a la primera conclusió, hi ha una dificultat d'establir relacions sòlides que és definida per les condicions socials que no concorden amb el que realment busquen els entrevistats en el seu entorn. Això, doncs, es complementa amb els resultats de les enquestes on també hi ha alts nivells de benestar emocional, però, hi destaquen per sota els nivells de soledat i falta de companyia en comparació amb la resta, els quals s'expliquen i evidencien les declaracions dels entrevistats.

En tercer lloc, la hipòtesi “un factor de què els joves de Barcelona es trobin amb dificultats de mantenir i establir relacions socials i tinguin malestar emocional en aquest àmbit, és l'ús que fan de les xarxes socials i internet” entra en discussió amb les dues anàlisis i es conclou amb l'acceptació que les noves tecnologies han estat una de les causes de les transformacions de relacions socials actuals i les noves maneres d'interaccionar en els joves, que, conseqüentment generen una dificultat per establir vincles sòlids i uns efectes emocionals negatius.

En l'estudi empíric general es corrobora l'auge i l'ús quasi total de les noves tecnologies en el dia a dia dels joves per relacionar-se i comunicar-se amb altres persones. El que es complementa amb que els entrevistats declaren l'existència de canvis rellevants en les relacions socials pel fet de la digitalització d'aquestes, que poden tenir impactes tant positius, per les facilitats que aporten, com negatius, ja que es troba que les relacions socials perden qualitat i deterioren les habilitats socialitzadores.

Però, pel que fa als efectes emocionals que poden generar entren en discussió les dues anàlisis, pel fet que a la quantitativa es troba que les interaccions *online* no tenen, majoritàriament, un impacte negatiu en els individus, i el percentatge que evidencia que hi ha una existència d'això no és gaire elevat. Però, en canvi, els entrevistats declaren que sí que existeix aquest impacte, amb un augment de la inseguretat i la comparació social sobre les relacions socials que es tenen, fins i tot provocant sentiments d'insuficiència, que ho narren com efectes inevitables a sentir, tot i ser conscients i poder-ho controlar perquè no tinguin un impacte molt rellevant en ells. Per tant, aquestes declaracions fa que s'acabi acceptant la hipòtesi, guanyant així rellevància el percentatge del quantitatiu de què a vegades sí que senten efectes negatius amb les interaccions *online*, a més de l'acceptació global de l'ús de les noves tecnologies i els canvis en la panoràmica de les relacions socials.

Així doncs, responent a la pregunta clau del projecte: les relacions socials, que mantenen els joves de Barcelona actualment, dins del marc de la postmodernitat, tenen un impacte negatiu en el seu benestar emocional? Amb les reflexions exposades, es podria concloure que sí que existeixen efectes emocionals negatius en els joves, respecte a les relacions socials actuals agreujades per l'existència de les noves tecnologies. Però que, així i tot, en aquest estudi, no es pot considerar com un impacte gaire rellevant que afecti el benestar emocional d'aquests, ja que mostren alts nivells de satisfacció amb les seves relacions.

Ara bé, l'estudi que s'ha dut a terme ha mostrat certes limitacions que cal mencionar en aquest apartat:

Una limitació ha estat l'actualitat del fenomen, pel fet que dia a dia es van generant nous escenaris socials i no es poden conèixer amb certesa quins seran els efectes en un futur, per tant, existeix una dificultat a l'hora de tractar i investigar sobre la qüestió. Però, a la vegada, considero que és essencial també l'estudi d'aquesta per ampliar el coneixement de la situació, sobretot pel que fa al benestar emocional dels joves, ja que els diferents sentiments negatius que mostren els resultats i el factor de les noves tecnologies com un causant d'això, donen evidència de la problemàtica i de la necessitat de conèixer els seus efectes per evitar possibles conseqüències negatives en un futur.

L'altra limitació ha estat metodològica, pel que fa a l'estudi empíric, ja que aquest s'ha realitzat mitjançant una mostra concreta, que encara que sigui considerable i suficient, és un factor que condiciona i limita els resultats obtinguts. A més, a causa de les característiques i objectius del projecte, s'han hagut de delimitar les anàlisis i els resultats ajustant-los a aquests, deixant de tenir en compte altres factors de la mostra que podrien ser condicionants en la qüestió, ja que al final es tracta d'un tema molt ampli i, és per això, que és una limitació de l'estudi.

Finalment, l'aportació principal del treball, mitjançant les reflexions i perspectives dels joves de Barcelona, és la corroboració de la dificultat amb la qual es troben de mantenir i establir relacions sòlides, sent, internet i les xarxes socials, una de les causes. A més, les conclusions i reflexions aportades plantegen la necessitat d'avançar en el coneixement de la qüestió i les conseqüències que poden tenir, ja que, tot i que no s'hagi pogut confirmar el malestar emocional de la joventut de Barcelona, la informació obtinguda mostra sobre l'existència d'efectes de la qüestió, donant peu a que es puguin plantejar futures investigacions, des d'una perspectiva social, al voltant d'aquest fenomen.

6 REFERÈNCIES

- Aguinaga Roustan, M. J. (2016). El uso de las TIC. su influencia en los cambios individuales y sociales. *Revista de Estudios de Juventud*, 111, 9-25.
- Ajuntament de Barcelona (2021). Enquesta a Joventut de Barcelona - 2020. *Registre Públic d'Enquestes i Estudis d'Opinió*, Barcelona, Versió 1.0.
- Bendit, R., & Miranda, A. (2017). La gramática de la juventud: Un nuevo concepto en construcción. *Última década*, 25(46), 4-43. <http://dx.doi.org/10.4067/S0718-22362017000100004>
- Benedicto, J., Fernández de Mosteyrin, L., Gutiérrez Sastre, M., Martín Pérez, A., Martín Coppola, E., & Morán Calvo-Sotelo, M. L. (2014). *Transitar a la intemperie: jóvenes en busca de integración*. InJuve. Instituto de la Juventud. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.
- Bericat, E. (2018). *Excluidos de la felicidad: La estratificación social del bienestar emocional en España* (1.ª ed., Vol. 310). Centro de Investigaciones Sociológicas.
- Campillo Delicado, S. L. (2021). *Soledad posmoderna: Análisis sociológico de Her (Spike Jonze, 2013)* [Universitat Oberta de Catalunya]. <http://hdl.handle.net/10609/134190>
- Ceme Moreira, R. L. (2014). *La adicción a las redes sociales y su influencia en las relaciones conyugales De 20 a 30 años de edad en el barrio Santa Mónica* [Doctoral Dissertation]. Universidad Laica «Eloy Alfaro» de Manabí. <http://repositorio.ulead.edu.ec/handle/123456789/686>
- Flamarique, L. (2018). La emergencia del paradigma emocional: una clave de la transformación de las sociedades modernas. *Anuario de Historia de la Iglesia*, 27, 121-141. <https://doi.org/10.15581/007.27.121-141>
- Fusté Marinel·lo, P. (2022). *La juventud millennial en transición de ciclo vital hacia la adultez. estado emocional de una generación* [Trabajo de Fin de Máster, Universitat de Barcelona. Facultat d'economia i empresa]. <http://hdl.handle.net/2445/209728>
- Gámez-Guadix, M., & Calvete, E. (2018). Nuevos riesgos de la sociedad digital: Grooming, sexting, adicción a Internet y violencia online en el noviazgo. *Revista de estudios de juventud*, 121, 77-89.
- Giraldo Hurtado, C. M., & Rodríguez Bustamante, A. (2018). La comunicación en las relaciones de pareja mediadas por la virtualidad en tiempos de modernidad líquida. *Latinoamericana de Estudios de Familia*, 10(1), 11-30. <https://doi.org/10.17151/rlef.2018.10.1.2>
- Moral, J. L. (2005). Modernidad y postmodernidad: cambio de valores en la juventud. *Revista Misión Joven*, 330, 331.
- Moral Jiménez, M., & Bernal, A. O. (2004). Jóvenes, globalización y postmodernidad: Crisis de la adolescencia social en una sociedad adolescente en crisis. *Papeles del Psicólogo*, 25(87), 72-29

- Muñoz, G. (2010). Las Redes Sociales: ¿fórmula mediática contra la soledad y el aburrimiento? *Revista Latinoamericana de Ciencias Sociales, Niñez y Juventud*, 8(1), 51-64.
- Navarro-Pérez, J. J., Pérez Cosín, J. V., & Perpiñán, S. (2015). El proceso de socialización de los adolescentes postmodernos: entre la inclusión y el riesgo. Recomendaciones para una ciudadanía sostenible. *Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria*, 25, 143-170.
- Nélida Ruiz, M. (2009). El laberinto del desconcierto. La construcción de la identidad en los jóvenes posmodernos. *Controversias y Concurrencias Latinoamericanas*, 1(2), 165-178.
- Pérez-Agote Aguirre, J. M. (2009). Educación y socialización en la modernidad líquida. *Estudios filosóficos*, 58(167), 93-106.
- Pérez, M., & Quiroga-Garza, A. (2019). Uso compulsivo de sitios de redes sociales, sensación de soledad y comparación social en jóvenes. *Redes. Revista hispana para el análisis de redes sociales*, 30(1), 68-78. <https://doi.org/10.5565/rev/redes.809>
- Registre d'enquestes i estudis d'opinió | Ajuntament de Barcelona*. (s. f.). Ajuntament de Barcelona. <https://ajuntament.barcelona.cat/ca/informacio-administrativa/altra-informacio-administrativa/registre-denquestes-i-estudis-dopinio>
- Romero-Iribas, A. M., & Martínez Priego, C. (2017). Topografía de las relaciones interpersonales en la postmodernidad: amistad y educación. *Revista española de pedagogía*, 75(267), 309-322. <http://hdl.handle.net/20.500.12766/308>
- Rojas-Solís, J. L., & Flores, A. I. (2013). El noviazgo y otros vínculos afectivos de la juventud mexicana en una sociedad con características posmodernas [Dating relationships and other affective linkages in Mexican youth within a society with postmodern characteristics]. *Revista de Psicología de la Universidad Michoacana de San Nicolás de Hidalgo*, 10(23), 120-139.
- Tahull Fort, J., Molina Luque, F., & Montero, I. (2016). Posmodernidad. Elementos sociales vinculados con los jóvenes. *Análisis. Revista Colombiana de Humanidades*, 48(88). <https://doi.org/10.15332/s0120-8454.2016.0088.01>
- Tahull Fort, J., & Montero Plaza, Y. (2018). Sociedad, familia y escuela en la Postmodernidad. Interacciones turbulentas, relativismo y anomia. *Análisis. Revista Colombiana de Humanidades*, 50, 93. <https://doi.org/10.15332/10.15332/s0120-8454.2018.0093.08>
- Tavella, A. M., & Daros, W. (2002). Valores modernos y posmodernos en las expectativas de vida de los jóvenes. *Universidad del Centro Educativo Latinoamericano Rosario*.
- Trujillo Díaz, M., & Solari Cosme, I. (2022). *La percepción de satisfacción vital que tienen los/las jóvenes y cómo afecta a las relaciones sociales*. Universidad de La Laguna. <http://riull.ull.es/xmlui/handle/915/28492>
- Vázquez, C., & Mouján, J. F. (2016). Adolescencia y Sociedad-La construcción de identidad en tiempos de inmediatez. *{PSOCIAL}*, 2(1), 38-55.

7 ANNEX

7.1 Anàlisi Descriptiva Univariada

Taula 11

Anàlisi Descriptiva Univariada. Variable “edat”

P5_COD. Edat	
	Percentatge vàlid
1. De 15 a 19 anys	18,0%
2. De 20 a 24 anys	21,3%
3. De 25 a 29 anys	29,4%
4. De 30 a 34 anys	31,3%
Total	100%
Nº de casos total	1407

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 12

Anàlisi Descriptiva Univariada. Variable “sexe”

P6. Sexe	
	Percentatge vàlid
1. Home	49,5%
2. Dona	50,5%
Total	100%
Nº de casos total	1407

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

7.2 Taules de contingència

Taula 13

Proves de chi-quadrada de “l’ús de les cites online” amb la “satisfacció amb la situació afectiva”, amb la variable “sexe”

		Valor	gl	Significació asimptòtica (bilateral)
Home	Chi-quadrada de Pearson	30,414	9	<0,001
	Raó de versemblança	27,895	9	<0,001
	Nº de casos vàlids	672		
Dona	Chi-quadrada de Pearson	18,327	9	<0,001
	Raó de versemblança	17,785	9	<0,001
	Nº de casos vàlids	936		
Total	Chi-quadrada de Pearson	45,449	9	<0,001
	Raó de versemblança	43,190	9	<0,001
	Nº de casos vàlids	1365		

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 14

Taula de contingència: “ús de les cites online” amb “nivell de satisfacció amb la situació afectiva”, amb la variable de control de sexe.

			P77_3R. “ús de les cites online”				
			1. Diàriament	3. Alguna vegada a la setmana	4. Molt de tant en tant	5. Mai	Total
Home	P73_3. “nivell de satisfacció amb la situació afectiva”	1. Molt	26,9%	21,1%	30,2%	47%	43,2%
		2. Bastant	30,8%	36,8%	44,4%	34,5%	35,4%
		3. Poc	26,9%	31,6%	17,5%	14,7%	16,4%
		4. Gens	15,4%	10,5%	7,9%	3,9%	5,1%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%
Dona	P73_3. “nivell de satisfacció amb la situació afectiva”	1. Molt	14,3%	29,4%	30,5%	50%	47,5%
		2. Bastant	42,9%	41,2%	37,3%	32,8%	33,5%
		3. Poc	28,6%	23,5%	22%	11,1%	12,6%
		4. Gens	14,3%	5,9%	10,2%	6,1%	6,5%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%
Total	P73_3. “nivell de satisfacció amb la situació afectiva”	1. Molt	24,2%	23,6%	30,3%	48,6%	45,3%
		2. Bastant	33,3%	38,3%	41%	33,6%	34,4%
		3. Poc	27,3%	29,1%	19,7%	12,8%	14,4%
		4. Gens	15,2%	9,1%	9%	5%	5,8%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 15

Proves de chi-quadrada de “ús de la missatgeria instantània” amb “nivell de satisfacció amb els amics”.

		Valor	gl	Significació asimptòtica (bilateral)
Total	Chi-quadrada de Pearson	23,113	9	0,006
	Raó de versemblança	12,888	9	0,168
	Nº de casos vàlids	1401		

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 16

Taula de contingència: “ús de la missatgeria instantània” amb “nivell de satisfacció amb els amics”.

			P77_1R. “ús de la missatgeria instantània”				
			1. Diàriament	3. Alguna vegada a la setmana	4. Molt de tant en tant	5. Mai	Total
Total	P73_6. “nivell de satisfacció amb els amics”	1. Molt	54,7%	46,2%	0%	50%	54,4%
		2. Bastant	37%	30,8%	66,7%	37,5%	37%
		3. Poc	6,2%	23,1%	0%	12,5%	6,4%
		4. Gens	2,1%	0%	33,3%	0%	2,1%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 17

Proves de chi-quadrada de “ús de les xarxes socials” amb “nivell de satisfacció amb el temps lliure”.

		Valor	gl	Significació asimptòtica (bilateral)
Total	Chi-quadrada de Pearson	22,848	9	0,007
	Raó de versemblança	18,857	9	0,026
	Nº de casos vàlids	1405		

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 18

Taula de contingència: “ús de les xarxes socials” amb “nivell de satisfacció amb el temps lliure”.

			P77_2R. “ús de les xarxes socials”				
			1. Diàriament	3. Alguna vegada a la setmana	4. Molt de tant en tant	5. Mai	Total
Total	P73_7. “nivell de satisfacció amb el temps lliure”	1. Molt	35,7%	35,3%	40%	27%	35,4%
		2. Bastant	42,4%	35,3%	32,5%	33,8%	41,4%
		3. Poc	19%	27,5%	17,5%	31,1%	19,9%
		4. Gens	2,8%	2%	10%	8,1%	3,3%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 19

Proves de chi-quadrada de “ús de la missatgeria instantània” amb “sensació negativa de les interaccions online”.

		Valor	gl	Significació asimptòtica (bilateral)
Total	Chi-quadrada de Pearson	20,915	9	0,013
	Raó de versemblança	17,799	9	0,038
	Nº de casos vàlids	1407		

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 20

Taula de contingència: “ús de la missatgeria instantània” amb “sensació negativa de les interaccions online”.

			P77_1R. “ús de la missatgeria instantània”				
			1. Diàriament	3. Alguna vegada a la setmana	4. Molt de tant en tant	5. Mai	Total
Total	P78_3. “sensació negativa de les interaccions online”	1. Mai	78,7%	100%	0%	87,5%	78,8%
		2. A vegades	17,6%	0%	66,7%	12,5%	17,5%
		3. Sovint	2,7%	0%	33,3%	0%	2,8%
		4. Molt sovint	0,9%	0%	0%	0%	0,9%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 21

Proves de chi-quadrada de “l’ús de les cites online” amb la “sensació negativa de les interaccions online”, amb la variable “sexe” i “edat”.

		Valor	gl	Significació asimptòtica (bilateral)
Home	Chi-quadrada de Pearson	40,923	9	<0,001
	Raó de versemblança	28,449	9	<0,001
	Nº de casos vàlids	691		
Dona	Chi-quadrada de Pearson	53,965	9	<0,001
	Raó de versemblança	28,108	9	<0,001
	Nº de casos vàlids	707		
De 15 a 19 anys	Chi-quadrada de Pearson	83,977	9	<0,001
	Raó de versemblança	16,451	9	0,058
	Nº de casos vàlids	252		
De 20 a 24 anys	Chi-quadrada de Pearson	67,025	9	<0,001
	Raó de versemblança	30,667	9	<0,001
	Nº de casos vàlids	297		
De 25 a 29 anys	Chi-quadrada de Pearson	20,071	9	0,017
	Raó de versemblança	14,783	9	0,097
	Nº de casos vàlids	413		
De 30 a 34 anys	Chi-quadrada de Pearson	31,698	9	<0,001
	Raó de versemblança	13,457	9	0,143
	Nº de casos vàlids	436		
Total	Chi-quadrada de Pearson	53,627	9	<0,001
	Raó de versemblança	37,085	9	<0,001
	Nº de casos vàlids	1398		

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 22

Taula de contingència: “ús de les cites online” amb “sensació negativa de les interaccions online”, amb la variable de control de sexe. .

	P77_3R. “ús de les cites online”				
	1. Diàriament	3. Alguna vegada a la setmana	4. Molt de tant en tant	5. Mai	Total

Home	P78_3. “sensació negativa de les interaccions online”	1. Mai	65,4%	76,9%	68,3%	87,7%	84,4%
		2. A vegades	19,2%	17,9%	25,8%	10,4%	12,6%
		3. Sovint	7,7%	5,1%	4,5%	1,4%	2,2%
		4. Molt sovint	7,7%	0%	1,5%	0,5%	0,9%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%
Dona	P78_3. “sensació negativa de les interaccions online”	1. Mai	42,9%	41,2%	62,7%	75,6%	73,4%
		2. A vegades	14,3%	52,9%	28,8%	20,8%	22,2%
		3. Sovint	42,9%	0%	6,8%	2,7%	3,4%
		4. Molt sovint	0%	5,9%	1,7%	0,8%	1%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%
De 15 a 19 anys	P78_3. “sensació negativa de les interaccions online”	1. Mai	50%	80%	66,7%	77,1%	76,2%
		2. A vegades	0%	20%	25%	19%	19%
		3. Sovint	0%	0%	8,3%	3,5%	3,6%
		4. Molt sovint	50%	0%	0%	0,4%	1,2%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%
De 20 a 24 anys	P78_3. “sensació negativa de les interaccions online”	1. Mai	20%	40%	56,7%	79%	74,4%
		2. A vegades	20%	50%	33,3%	16,7%	19,5%
		3. Sovint	60%	10%	6,7%	1,6%	3,4%
		4. Molt sovint	0%	0%	3,3%	2,8%	2,7%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%
De 25 a 29 anys	P78_3. “sensació negativa de les interaccions online”	1. Mai	76,9%	65,2%	67,4%	83,7%	80,6%
		2. A vegades	15,4%	30,4%	23,9%	14,5%	16,5%
		3. Sovint	7,7%	4,3%	6,5%	1,8%	2,7%
		4. Molt sovint	0%	0%	2,2%	0%	0,2%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%
De 30 a 34 anys	P78_3. “sensació negativa de les interaccions online”	1. Mai	63,6%	77,8%	70,3%	83,5%	81,7%
		2. A vegades	27,3%	16,7%	27%	14,6%	16,1%
		3. Sovint	9,1%	0%	2,7%	1,9%	2,1%
		4. Molt sovint	0%	5,6%	0%	0%	0,2%

		Total	100%	100%	100%	100%	100%
Total	P78_3. “sensació negativa de les interaccions online”	1. Molt	60,6%	66,1%	65,6%	81,3%	78,8%
		2. Bastant	18,2%	28,6%	27,2%	15,9%	17,5%
		3. Poc	15,2%	3,6%	5,6%	2,1%	2,8%
		4. Gens	6,1%	1,8%	1,6%	0,7%	0,9%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 23

Proves de chi-quadrada de “ús de les cites online” amb “falta de companyia”.

		Valor	gl	Significació asimptòtica (bilateral)
Total	Chi-quadrada de Pearson	23,368	9	0,005
	Raó de versemblança	21,008	9	0,013
	Nº de casos vàlids	1394		

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 24

Taula de contingència: “ús de les cites online” amb “falta de companyia”.

			P77_3R. “ús de les cites online”				
			1. Diàriament	3. Alguna vegada a la setmana	4. Molt de tant en tant	5. Mai	Total
Total	P89_1. “falta de companyia”	1. Mai o gairebé mai	51,5%	50%	53,2%	66,4%	64,2%
		2. A vegades	39,4%	37,5%	35,5%	27,9%	29,2%
		3. Sovint	6,1%	8,9%	10,5%	4,3%	5,1%
		4. Molt sovint	3%	3,6%	0,8%	1,4%	1,5%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 25

Probes de chi-quadrada de “ús de les cites online” amb “sentir-se exclòs/a”.

		Valor	gl	Significació asimptòtica (bilateral)
Total	Chi-quadrada de Pearson	17,435	9	0,042
	Raó de versemblança	14,232	9	0,114
	Nº de casos vàlids	1393		

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 26

Taula de contingència: “ús de les cites online” amb “sentir-se exclòs/a”.

			P77_3R. “ús de les cites online”				
			1. Diàriament	3. Alguna vegada a la setmana	4. Molt de tant en tant	5. Mai	Total
Total	P89_2. “sentir-se exclòs/a”	1. Mai o gairebé mai	72,7%	78,6%	74,2%	83,7%	82,4%
		2. A vegades	21,2%	14,3%	20%	13,6%	14,4%
		3. Sovint	3%	7,1%	4%	2,1%	2,5%
		4. Molt sovint	3%	0%	1,6%	0,6%	0,7%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 27

Proves de chi-quadrada de “ús de les cites online” amb “sentir-se aïllat/ada”.

		Valor	gl	Significació asimptòtica (bilateral)
Total	Chi-quadrada de Pearson	21,666	9	0,010
	Raó de versemblança	19,046	9	0,025
	Nº de casos vàlids	1394		

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 28

Taula de contingència: “ús de les cites online” amb “sentir-se aïllat/ada”.

			P77_3.R “ús de les cites online”				
			1. Diàriament	3. Alguna vegada a la setmana	4. Molt de tant en tant	5. Mai	Total
Total	P89_3. “sentir-se aïllat/ada ”	1. Mai o gairebé mai	87,9%	75%	72,6%	83,5%	82,3%
		2. A vegades	9,1%	16,1%	20,2%	13,2%	13,8%
		3. Sovint	0%	8,9%	5,6%	2,4%	2,9%
		4. Molt sovint	3%	0%	1,6%	0,9%	1%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 29

Proves de chi-quadrada de “ús de les cites online” amb “sentir-se sol/a”.

		Valor	gl	Significació asimptòtica (bilateral)
Total	Chi-quadrada de Pearson	41,327	9	<0,001
	Raó de versemblança	38,478	9	<0,001
	Nº de casos vàlids	1394		

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 30

Taula de contingència: “ús de les cites online” amb “sentir-se sol/a”.

			P77_3R. “ús de les cites online”				
			1. Diàriament	3. Alguna vegada a la setmana	4. Molt de tant en tant	5. Mai	Total
Total	P89_4. “sentir-se sol/a”	1. Mai o gairebé mai	51,5%	55,4%	54,8%	74,3%	71,2%
		2. A vegades	48,5%	37,5%	37,9%	22%	24,7%
		3. Sovint	0%	3,6%	5,6%	2,6%	2,9%
		4. Molt sovint	0%	3,6%	1,6%	1,1%	1,2%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 31

Proves de chi-quadrada de “l'ús de les cites online” amb la “sentir-se deprimít/ida”, amb la variable “sexe”.

		Valor	gl	Significació asimptòtica (bilateral)
Home	Chi-quadrada de Pearson	18,450	3	<0,001
	Raó de versemblança	17,157	3	<0,001
	Nº de casos vàlids	687		
Dona	Chi-quadrada de Pearson	12,180	3	0,007
	Raó de versemblança	12,013	3	0,007
	Nº de casos vàlids	703		
Total	Chi-quadrada de Pearson	22,042	3	<0,001
	Raó de versemblança	20,930	3	<0,001
	Nº de casos vàlids	1390		

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 32

Taula de contingència: “ús de les cites online” amb “sentir-se deprimit/da”, amb la variable de control de sexe.

			P77_3R. “ús de les cites online”				
			1. Diàriament	3. Alguna vegada a la setmana	4. Molt de tant en tant	5. Mai	Total
Home	P91I_1. “sentir-se deprimit/ da”	1. Sí	42,3%	48,7%	37,9%	24,1%	27,5%
		2. No	57,7%	51,3%	62,1%	75,9%	72,5%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%
Dona	P91I_1. “sentir-se deprimit/ da”	1. Sí	85,7%	52,9%	45,8%	34,8%	36,7%
		2. No	14,3%	47,1%	54,2%	65,2%	63,3%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%
Total	P91I_1. “sentir-se deprimit/ da”	1. Sí	51,5%	50%	41,6%	29,8%	32,2%
		2. No	48,5%	50%	58,4%	70,2%	67,8%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 33

Proves de chi-quadrada de “ús de la missatgeria instantània” amb “sentir-se feliç”, amb la variable de control de sexe.

		Valor	gl	Significació asimptòtica (bilateral)
Home	Chi-quadrada de Pearson	13,439	3	0,004
	Raó de versemblança	7,439	3	0,059
	Nº de casos vàlids	693		
Dona	Chi-quadrada de Pearson	10,632	3	0,014
	Raó de versemblança	6,687	3	0,083
	Nº de casos vàlids	708		
Total	Chi-quadrada de Pearson	19,412	3	<0,001
	Raó de versemblança	12,161	3	0,007
	Nº de casos vàlids	1401		

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

Taula 34

Taula de contingència: “ús de la missatgeria instantània” amb “sentir-se feliç”, amb la variable de control de sexe. .

			P77_1R. “ús de la missatgeria instantània”				
			1. Diàriament	3. Alguna vegada a la setmana	4. Molt de tant en tant	5. Mai	Total
Home	P91L_1. “sentir-se feliç”	1. Sí	91,7%	77,8%	0%	100%	91,5%
		2. No	8,3%	22,2%	100%	0%	8,5%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%
Dona	P91L_1. “sentir-se feliç”	1. Sí	90%	50%	50%	100%	89,7%
		2. No	10%	50%	50%	0%	10,3%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%
Total	P91L_1. “sentir-se feliç”	1. Sí	90,8%	69,2%	33,3%	100%	90,6%
		2. No	9,2%	30,8%	66,7%	0%	9,4%
		Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de Joventut de Barcelona de l'any 2020 (Ajuntament de Barcelona)

7.3 Guió de l'entrevista

“Hola, soc l’Helena Adell Magrans, estudiant de quart curs del grau de Sociologia a la Universitat de Barcelona, i estic realitzant el meu Treball de Fi de Grau, el qual tracta sobre les relacions socials a la postmodernitat i, doncs, faré un estudi de l’impacte que tenen aquestes relacions en el benestar emocional de la joventut de Barcelona.

Per poder dur a terme aquest estudi he plantejat una sèrie de preguntes, en base a quatre temes principals que engloben la temàtica, amb l’objectiu de fer un anàlisi qualitatiu de la situació esmentada i conèixer la realitat i els efectes que estem vivint els joves a Barcelona”

Relacions socials del seu entorn:

- Com son els teus llaços socials? Consideres que tens relacions estables?
- Et sents satisfet/a amb les relacions que tens? Que creus que tenen totes en comú que fa que funcionin i perdurin amb el temps?
- Procures quedar més “cara a cara” amb les persones del teu voltant?
- Et costa mantindre el contacte i la relació amb les persones? Et canses ràpid de les persones del teu voltant?
- Et crea certa angouxa pensar en el compromís que tens amb el teu entorn? Si es que sí, perquè creus que és?
- Has escoltat parlar del terme de “relaciones de bolsillo”, el qual es menciona al llibre “amor líquid” (2003) de l’autor Bauman? que creus que significa? Consideres que tu

tens aquest tipus de relacions? Que creus que aporten en el teu voltant i perquè funcionen actualment?

- Si penses en quan erets més petit/a, has viscut algun canvi en relació amb la interacció que tens amb les persones i els teus llaços socials? quins son aquests canvis?
- Quins beneficis i quins problemes comporta tenir relacions més estables? i relacions més fluides?
- Sents que actualment es més complicat establir una xarxa social estable a la teva edat? Aquest tema et preocupa en el teu dia a dia? Quines creus que son les causes d'aquest fenomen?

Ús de les xarxes socials:

- Quin ús fas de les xarxes socials per mantenir el contacte amb les persones del teu entorn? Fas un ús diari de la missatgeria instantània, és a dir, parles amb persones diàriament via telèfon mòbil?
- Que opines de la qualitat de les relacions socials amb l'aparició d'Internet?
- Mantens moltes interaccions socials via Internet amb persones que no son de la teva xarxa de vincles socials? que t'aportin aquest tipus de relacions?
- Les relacions socials que tens amb persones a través d'internet creus que et satisfan i t'aportin el mateix que les que mantens cara a cara? Quines creus que son les diferències i els efectes que tenen cadascunes en tu?
- Quina importància li dones a les interaccions socials online? Et sents malament quan no reps moltes interaccions?
- A que dediques el teu temps lliure?
- Que opines de l'ús de les xarxes socials excessiu? Consideres que tu en fas un ús saludable d'aquestes?
- Que facilita/beneficia Internet en la teva xarxa social i que dificulta?

Benestar emocional:

- Creus que els llaços socials que mantens et proporcionen un suport emocional important? Perquè?
- Quan portes molt de temps sense veure a les persones, de la teva xarxa de relacions socials, cara a cara, ho notes en el teu benestar emocional?
- Creus que el temps d'ús que fas de les xarxes socials t'influencia en el teu estat d'ànim? Perquè?
- Quan fas ús de les xarxes socials es quan més connectat/ada et sents o quan més aïllat et sents? Perquè?

Percepció de la etapa actual amb relació als llaços socials que mantenen les persones:

- Com definiries els llaços socials que mantenen les persones joves actualment?
- Veus en el teu voltant que les relacions socials siguin més transitòries? Perquè creus que passa això?
- En el teu voltant, veus que els joves tinguin un pitjor benestar emocional? Si es que sí, relacionant-ho amb les interaccions socials, quin creus que es un dels motius?
- Perquè creus que hi ha soledat en la etapa de la joventut actual quan ens trobem en un moment on estem més connectats que mai? Quina relació hi trobes amb l'ús de les noves tecnologies?
- Creus que hi ha més individualització a la societat i que cada vegada confiïm menys en els altres? A que creus que es degut això?

- Aquest fenomen el veus normalitzat al teu entorn? O veus que hi ha certa preocupació? Has parlat amb algú del teu entorn sobre aquest tema?
- Com consideres que podria millorar el benestar emocional de la joventut en relació amb les relacions de l'entorn social?